

ÎN PAG. A 2-A:

ACTUALITATEA pentru TINERET

„Scinteia tineretului” vă recomandă de luni pînă duminică

# Scinteia tineretului

ORGAN CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI COMUNIST

ANUL XXV, SERIA II NR. 6347

8 PAGINI - 30 BANI

SIMBĂTĂ 11 OCTOMBRIE 1969

ÎN PAG. A 7-A:

HOTĂRÎREA CONSILIULUI DE MINISTRI CU PRIVIRE LA APLICAREA NOULUI SISTEM DE SALARIZARE ȘI MAJORAREA SOLDELOR CADRELOR DIN MINISTERUL FORTELOR ARMATE ALE REPUBLICII SOCIALISTE ROMANIA, DIN TRUPELE MINISTERULUI AFACERILOR INTERNE ȘI ALE CONSILIULUI SECURITĂȚII STATULUI

## LOCUL SPECIALISTULUI - ÎN PRODUCȚIE!

# VALOAREA NU SE AFIRMĂ ÎN FUNCȚIE DE COORDONATELE GEOGRAFICE

ANCHETA SOCIALĂ ÎN JUDEȚUL SĂLAJ

- ÎNTREPRINDEREA „STEUA ROȘIE” DIN ZĂLAU conține în ea un paradox: la o producție anuală în valoare de 89 milioane lei, din care o parte este exportată în 12 țări, la un personal de aproape 2000 de salariați, NU EXISTĂ NICI UN INGINER. Ca dovadă, însuși directorul este tehnician.
- În județul Sălaj sînt 99 de cooperative agricole de producție. Deci, 99 de președinți, din care: 7 cu studii superioare; 8 cu școli profesionale sau medii; 89 absolvenți a 7 clase elementare; 15 cu școala elementară neterminată.
- Tot în C.A.P., din 99 de contabili principali doar 8 au studii medii.
- În școlile județului, 59 la sută din totalul cadrelor didactice angajate nu au calificare și studii necesare. 884 DE POSTURI SÎNT VACANTE.

**De Ziua petrolistului**

**MORENI a doua viață a unui oraș**

Orașul Moreni are un nume de rezonanță în istoria agitată a petrolului românesc, un nume care, chiar dacă nu s-a bucurat de circulația intensă a acelor nume menite să împăienjenescă auzul, pricirile și imaginația căutătorilor de aur — Klondike sau Dawson City — a semnificat cu adevărat aur, un altfel de aur, cîscos, întunecat și inflamabil, și, timp de câteva decenii, și-a impus supremazia fără teama de a avea rival. Răsfoiți o colecție de ziare din deceniul care a premers izbucnirii primului război mondial, sau o colecție a presei dintre cele două războaie mondiale, și veți întâlni acest nume fără a-l căuta prea mult, fără să fiți nevoiți să întorceti prea multe pagini. Întia pagină a tuturor cotidianelor țării și, uneori, nu numai ale celor din țară, îi era rezervată prin excelență, cu prioritate. Și veți înțelege de ce, acum, în proxima Zilei petrolistului, avînd de ales între atîtea zone petrolifere ale țării, dintre care foarte multe noi, am preferat să-mi îndrept pașii spre acest leagăn al industriei extractive românești, spre vâlcea care, fie că se numește a Pîrsoului, fie că s-au numit a Plîngerii, au obliterat cu numele lor, repetate cu o insistență obsedantă, constința unei generații.

Nu știu cum arăta orașul în deceniile în care soarta bogățiilor din adîncul subsolului românesc se hotăra la bursele marilor metropole ale Europei, de către acționari care nici nu prea știu în ce colț al continentului se afla România. Cărțile poștale ilustrate ale timpului — inginerul american F. Luffkin, de pildă, de la „Standard Oil”, avea ce trimite familiei lui — prezintă imagini ca atare a așezării sondorilor imaginea relativ fastuoasă a dealurilor din apropiere, sau pe cea a văilor omintite mai sus, sau, atunci cînd era cazul, a flăcărilor gigantice — cine n-a auzit de flacăra de la Moreni?... — care mistuiau cu violență tezarul răvășit al adîncului. În schimb, că pot oferi imaginea de astăzi a orașului care — ciudat, dar de ce să n-o spunem? — nu mai este suprasolicitat de pana reporterilor.

Acesta sînt doar cîteva cifre care atestă criza acută de specialiști a județului Sălaj. Dar în ciuda acestor „parametri ai competenței” care nu pot satisface nici cele mai modeste cerințe, județul Sălaj ne-a apărut ca un județ tînăr, în plină înflorire. Cu prețul unor mari eforturi, dînd dovadă uneori de o înaltă putere de muncă și de sacrificiu, mii și mii de oameni — dintre care numeroși tineri — se străduiesc să urce județul lor pe treptele civilizației și progresului. Am înțeles la Zălau, la Jibou, la Șimleul Silvaniei, în

comunele pe care le-am vizitat o atmosferă de entuziasm creator, mîndria oamenilor de a participa, de a-și lega viața de destinul nou al acestor meleaguri.

Dar entuziasmul începutului se cere acum conjugat cu competența unor oameni bine pregătiți, cu hărnicia, experiența, inteligența specialiștilor în toate domeniile de activitate. Investiția materială trebuie dublată de investiția umană. De

VIORICA DIACONESCU (Continuare în pag. a VII-a)



## MOMENTE DECISIVE ÎN BĂTĂLIA RECOLTEI

Fotografia: ION CUCU

Sînt mulți factorii care contribuie la realizarea unui semănat de calitate — prima verigă în lanțul de măsuri agrotehnice determinante pentru producție. Pregătirea terenului prin lucrări pe pelate, incorporarea în sol a dozelor de îngrășăminte, folosirea la semănat numai a semințelor de foarte bună calitate, și apoi, semănatul propriu-zis cu respectarea densității la hectar, a adîncimii etc. etc. Toate acestea sînt cuprinse în programul de lucru al acestor zile, sînt cerințe, de la care bunii gospodari știu că nu trebuie să facă abstracție indiferent de situație. „Noi, ne spune inginerul Ion Iordăchescu, de la cooperativa din Leordeni, am pornit de la principiul de a nu semăna nici o palmă de loc dacă într-un fel sau altul avem dubiul asupra calității. Pentru că toamna e secetosă, iar noi ne-am prevăzut că să la sută din cultura grîului să urmeze după porumb, ne-am luat o rezervă în ce privește ritmul de lucru prin eliberarea tractoarelor de la toate celelalte lucrări, prin organizarea de schimburi prelungite. De asemenea, la recoltatul porumbului am început cu suprafețele ce vor fi însămîntate. Procedînd așa am cîștigat pe toate planurile — milne (simbătă n.a.) vom încheia semănatul, recepția nat pe întreaga suprafață numai cu calificativul de „foarte bine”.

(CITIȚI ÎN PAG. A III-A ALTE AMANUNTE DIN RAIDUL NOSTRU ÎN JUDEȚUL ARGES).

## ANGAJAMENTUL ORGANIZAȚIILOR U. T. C. ÎN CONFRUNTAREA CU REALITATEA

# DE CE ORGANIZAȚIA DE LA U. U. P. TÎRGOVIȘTE ESTE (pentru Comitetul județean Dimbovița al U. T. C.) UN „CĂLCÎI AL LUI ACHILE” ?

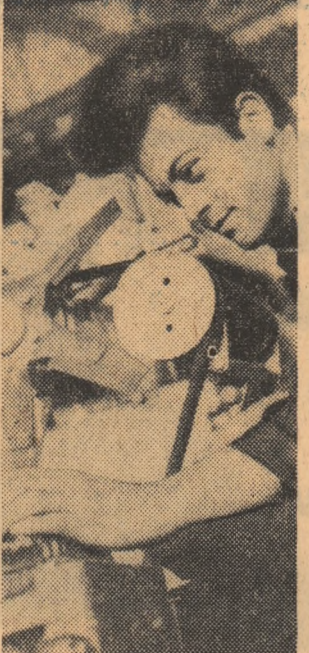
**Brigada „Scintei tineretului”**

- N. ARSENIE
- M. TACCIU
- GH. GHIDRIGAN
- C. CIOBOATĂ

**TRANSMITE**

**MOTTO:** „Vom intensifica eforturile pentru mobilizarea întregii mase de tineri la realizarea exemplară a sarcinilor de producție, vom iniția cu mai multă consecvență acțiuni specifice pentru antrenarea tineretului la folosirea integrală a timpului de lucru, ridicarea calității produselor, economisirea materialelor prime și a materialelor, reducerea consumurilor de metal, la creșterea eficienței întregii activități a întreprinderilor”.

(Din Răspunsul organizației județene Dimbovița a U.T.C. la Chemarea organizațiilor Prahova și Teleorman).



Vi-l prezentăm pe I. Giurgiu, lăcătuș montator la secția I agregate de aspiratoare, de la Uzina de utilaj petrolifer Tîrgoviște

• Două inițiative ale organizației U.T.C. de la „Steaua electrică” Fieni. Două sugestii imbrățișate de conducerea întreprinderii și care dau astăzi temeri concrete aprecierilor de care se bucură tinerii aici: Prima: „Fișe de consum specifice” se întocmeau și înainte. Nu însă pentru fiecare muncitor, ceea ce avea urmări ușor de bănuț. Risipiții rămîneau în anonimat. Controlul concret, controlul personal este acum posibil. Organizația U.T.C. și-a propus să urmărească consumul pe fiecare tînar în parte — și o face! Chiar dacă economiile

rezultate nu se măsoară în tone, valoarea lor este considerabilă. Se lucrează cu wolfram, moliden, valută... „Foarte voluntar” este cea de-a doua idee. Preluată de comitetul de direcție, ea este unul din mijloacele cele mai influente în jînera la curent a tinerilor și nu numai a lor, cu noutățile tehnico-științifice și, îndeosebi, cu cele strîns legate de invențiile tehnologice care survin în viața întreprinderii.

• Povestește secretarul organizației U.T.C. de la Uzina mecanică Moreni, MIRCEA CRACIUN:

„Unsprezece aveam, unsprezece tineri care ne dădeau bătaie de cap. Nu numai că erau mereu sub normă, dar parcă nici nu voiau să încerce și ei, o dată, să iasă în rînd cu toilași. Ne-am mobilizat cu toții, i-am urmărit zi de zi, și nu numai la fabrică, ci chiar după orele de program, că multe din

(Continuare în pag. a III-a)

## Onorarea obligațiilor contractuale

# O îndatorire ce nu suportă tergiversări

Prin caracterul lor de angajamente ferme — atât teoretic cit și practic constituind o bază pentru dezvoltarea și întărirea agriculturii cooperatiste (prețuri sigure, deci venituri substanțiale și eșalonat asigurate) și pentru satisfacerea nevoilor societății — contractele devin obligații ce se cer onorate cu maximă promptitudine. Raidul întreprins zilele trecute ne-a dovedit că în foarte multe dintre cooperativele agricole transportul în baze a cantităților de porumb contractate se efectuează intens. La Izbiceni, în sudul județului Olț, de pildă, în cîmp, în mijlocul lanului de porumb, ziua și noaptea funcționează cinci batoze pentru bătutul stîlucilor; totodată, șase dintre autocamioanele cooperative, deservite de șoferi ce lucrează în două schimburi, transportă obligațiile către stat la baza Corabia, 1530 de tone în total. „Producția e bună, ne spune tovarășul GH. ZARCU, președintele cooperativei. Întreaga suprafață de aproape 1500 hectare cultivată cu porumb fiind irigată, realizăm o medie de peste șase mii de kilograme la hectar. Cu

scopul de a reduce pe cit posibil drumurile inutile ale atelajelor și autocamioanelor, dar și cu gîndul la ciocălii, prin care rezolvăm o parte din nevoile de combustibil ale membrilor cooperatizilor, consiliul de conducere a hotărît să transportăm direct din cîmp la baza de recepție obligațiile către stat. Și numai foarte bine. Am transportat pînă acum aproape CINCI SUTE de tone, adică o treime din obligații, ritmul în care efectuăm această lucrare fiind în jur de o sută tone zilnic. Sperăm ca la sfîrșitul săptămîinii viitoare să raportăm încheiată această lucrare”.

Aceiași preocupare, același ritm și la cooperativele agricole „Voința” și „Unirea” din Corabia, la Tia Mare și Grojdibod. Aici am înțeles o experiență ce se cere generalizată și în alte părți ale țării: Baza de recepție Corabia a înființat puncte volante de recepție și immagazinare în trei cooperative care au cantități mari de porumb contractat

GH. BRAD

(Continuare în pag. a III-a)

## În ziarul de azi

TEATROLOGIA — ZONA ALBA A CULTURII ? PAG. A 5-A

În ancheta realizată de redactorul nostru teatral, Sebastian Costin, interlocațiunile — critice și rezizorii — sînt de acord că există un notoriu dezinteres editorial față de cartea de teatru dedicată analizei multilaterale a stadiului actual al mișcării teatrale românești. În locul cărților care să pună în valoare dezvoltarea mai mult decît meriturile a spectacolului românesc de azi apar multe lucrări mediocre, improvizate, sînt promovate „critici gălăgioși” cu „volunt mare de minimă rezistență”. Se face simțită, apoi, o lipsă de promptitudine în publicarea unor studii asupra fenomenelor teatrale contemporane, după cum se poate vedea și de absența înțelegerii, din partea unor autori, a datorilor pe care le au față de relevarea stadiului atins de măiestria actoricească, de spectacolologia și dramaturgia română de azi.

PERFORMANȚELE CHIMIEI ANALITICE PAG A 4-A

În cadrul unei anchete a ziarului nostru, cunoscuta personalitate ale vîștii științifice europene împărtășesc cititorilor cîteva din cele mai interesante aspecte aplicative ale chimiei analitice contemporane.

ENIGMELE DE LA CETĂȚENI PAG. A 6-A



Cîte secole de civilizație — sau cîte milenii — numără istoria pămintului nostru? „Dialogurile în muzeul imaginii” — ale scriitorului ION HOBANA — ne introduce într-un teritoriu tulburător prin inedit: al ipotezelor — confirmate de urme materiale privind existența unei străvechi civilizații megalitice în România.

## OPINII

# ARTISTUL - simbol sufletesc al unui întreg popor

NICOLAE BALOTĂ

O viitoare istorie a culturii românești din secolul nostru va înregistra, fără îndoială, într-un important capitol, dublul fenomen la care noi, cei de azi, asistăm, la care sîntem chemați să participăm în mod activ: pe de o parte reconsiderarea tradițiilor naționale, incorporarea lor în conștiința vie, actuală, în creația noastră, pe de altă parte o deschidere nouă spre valorile universale, asimilarea operelor reprezentative ale literaturii și artei din întreaga lume. Nu asistăm însă doar la o inventariere a tezaurului național, nici la o simplă luare de contact cu literatura și arta universală. Un efort înțeles, dirijat și susținut se depune în zilele noastre, pe toate țărmurile literelor, artelor și gândirii din țara noastră, pentru ca acea reînviere a rădăcinilor culturii noastre, a tradiției naționale de care o cultură în plină expansiune are altă de multă nevoie. De asemenea, o inteligență politică a traducerilor ușurează accesul publicului nostru la valorile literaturii universale.

Dar nu numai preluarea unor tradiții, concomitentă cu asimilarea unor opere literare-artistice reprezentative interacțiunea universalului și naționalului într-o cultură vie. Interacțiune absolut necesară. Într-unul din eseurile sale închinată poeziei, Ion Pillat observă că „poezia unui popor nu poate deveni de interes universal înainte de a-și fi găsit și exploatat propriul său suflet național în forma artistică cea mai înaltă”. Poetul — bun cunoscător al poeziei din alte epoci și țări — înțelegă că acei poezi devin „simbol sufletesc al unui întreg popor” care se identifică cu el, a cărui operă încorporează specificul național. Tot Pillat, vorbind despre lirica modernă americană, arată că aceasta a devenit interesantă pentru europeni, din ziua cînd „n-a mai maimărit pe nimeni”. Și adăuga: „E o învățătură prețioasă pentru noi”. În perspectiva pe care ne-o oferă evoluția literaturii noastre din ultimele decenii, am formula azi, poate, altfel, cele spuse odăvit de poetul care a scris *Pe Arges în sus*. Dar afirmăm că „poezia unui popor nu poate deveni de interes universal înainte de a-și fi găsit și exploatat propriul său suflet național în forma artistică cea mai înaltă”. Rădăcinile sculpturii lui Brâncuși sînt înfipte în acest sol. Ca și cele ale picturii lui Tulescu ori ale poeziei lui Arghezi. Ceea ce este autentic în creația acestor mari maeștri ai artei nu se datorește unor elemente decorative exterioare, de stilizare, unei culori

(Continuare în pag. a V-a)



DE LUNI PÎNĂ DUMINICĂ

„SCINTEIA TINERETULUI” VĂ RECOMANDĂ:

AVANGRONICA

TEATRU

Simbata viitoare, la Teatrul Mio va avea loc, in regia Soranei Coroama, premiera noii piese a lui ILIE PAUNESCU, Maria 1714.

Proape 5 minute cu ILIE PAUNESCU, autorul viitoarei premiere a Teatrului Mic: „Maria 1714”

titula „Vizitatorul”. Acțiunea se petrece azi in Bucuresti.

S. C.



AVANGRONICA

FILMUL CU TREI STELE

„REVISTA VEDETELOR”

Filmul „Thane Your Lucky Stars” („Multumesc stelarilor”) a fost realizat in anul 1943 de studiourile americane Warner Bros.

CINTECE DE TOAMNA IN INTERPRETAREA CORULUI DE CAMERA AL FILARMONICII DE STAT „GEORGE ENESCU”.

Este o prima emisiune din ciclul „ANOTIMPULE IN MUZICA CORALA”, emisiune

AVANGRONICA

CONCERTE

Viata muzicala a Capitalei se centreaza in jurul concertelor celor doua mari formatii simfonice. In programul concertului de joi seara, dirijat de E. Elenescu putem asculta piesa „Eterofonie” de St. Niculescu.

Lucrare pentru orchestră mare, piesa „Eterofonie” de St. Niculescu, cristalizează in creația compozitorului o formă adecvată.

T. V.

terpreți, care cîntă la două sau trei instrumente. Intîlnind această formație la clubul „Mediterranean”, regizorul Mircea Dan a înregistrat cîteva melodii în holul hotelului „Perla” din Mamaia.

BUNA SEARA, FETE! BUNA SEARA, BAIEȚI!

Din cuprinsul emisiunii: „LUBITA MEA E MUZICA”. Tîna absolută a Conservatorului „Ciprian Porumbescu”, Ileana Popovici, și formația Petre Magdin vor interpreta două melodii: „UNORA LE PLACE JAZZUL” din nou formația Ștefan Berindei va iniția în această muzică.

„INTRE PATRU OCHI”: confesiuni despre dragoste și despre tinerete. De vorbă cu Silvia Chiosu. „CALĂTORIE FĂRĂ PASAPORT”: un scurt metraj în care vom cunoaște castelele și peisajul Loarei (Franța). „VA DORIM FERICIRE”: un „Jurnal de bord” al unei tinere perechi căsătorite, cu tîra făcută cunoscîntă cu cîva timp în urmă (18 X; 18,15; 18,30).

Rubrică redactată de ION PASAT

25 de ani de la crearea Frontului National Democrat

După victoria insurecției naționale antifasciste din august 1944, pe măsura creșterii luptei revoluționare a maselor populare, s-au manifestat tot mai fățiș pozițiile de clasă ale reprezentanților monarhiei și ai marii burghezii din guvern, în probleme privind democratizarea țării și evoluția ei ulterioară.

Calendar

fost dat publicității proiectul de Platformă a Frontului National Democrat (F.N.D.), elaborat de P.C.R. și propus ca bază de colaborare tuturor forțelor politice democratice din țară, invitate să colaboreze pentru realizarea obiectivelor privind formarea unui guvern democratic care să realizeze un front național de luptă, care să aibă la bază o platformă de transformări social-politice cu caracter general democratic.

NOI

Advertisement for the film 'IRIDIANA' (Iridiana) featuring Silvia Pinal, Francisco Rabal, Fernando Rey, and Margarita Lozano. Directed by Luis Bunel.

PENTRU TIMPUL DV. LIBER

Cinema

- CORABIA NEBUNILOR: rulează la Patria (orele 9, 13, 15, 18, 21). Sala Palatului (orele 13, 15, 18, 21).
● LUPUL ALBI: rulează la Republica (orele 9, 11, 13, 15, 18, 21, 23, 25).
● PARIA: rulează la Lucașfăruș (orele 9, 11, 13, 15, 18, 21, 23, 25).
● MY FAIR LADY: rulează la Central (orele 9, 13, 15, 18, 21, 23, 25).
● LA NORD PRIN NORD-VEST: rulează la Festival (orele 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26).
● ULTIMA LUNA DE TOAMNA: rulează la Unirea (ora 20, 22).
● A TRAI PENTRU A TRAI: rulează la Unirea (orele 13, 15, 18, 21, 23, 25).
● CONȚESA COSCI: rulează la Moliere (orele 13, 15, 18, 21, 23, 25).
● UNOSTAS: rulează la Unirea (orele 13, 15, 18, 21, 23, 25).
● MEMENTO: rulează la Cotroceni (ora 20, 22).
● O CHESTIUNE DE ONOARE: rulează la Cotroceni (orele 13, 15, 18, 21, 23, 25).
● TINERETE FARA BATRINETE: rulează la Vitorul (ora 15, 30).
● CONȚESA COSCI: rulează la Moliere (orele 13, 15, 18, 21, 23, 25).
● O NOAPTE FURTUNOASA: rulează la Munca (ora 20).
● GIOCONDA FARA BURIS: rulează la Rahova (ora 20, 22).
● TIGRUL: rulează la Lumina

Teatru

- Grivita (orele 9, 11, 13, 15, 18, 21, 23, 25).
● MARATON: rulează la Buzesti (orele 15, 18, 20, 23).
● ARMATA COBZATURILOR DIN NOU IN LUPȚĂ: rulează la Flacăra (ora 15, 30).
● SOARELE VA ABONZILOR: rulează la Ghileștii (orele 15, 18, 21, 23, 25).
● VOICA: rulează la Munca (orele 15, 18, 21, 23, 25).
● AM DOUA MAME SI DOI TATI: rulează la Vitan (ora 20).
● CAVALERII AERULUI: rulează la Ferentari (orele 15, 18, 21, 23, 25).
● LOVITURA PUTERNICA: rulează la Progresul (ora 20, 22).
● CHIMARON: rulează la Ingrata: rulează la Dacia (orele 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26).
● OMUL CU ORDIN DE REPARȚIE: rulează la Popular (orele 20, 22).
● DRAGOSTE LA LAS VEGAS: rulează la Unirea (orele 18, 20, 22, 24, 26).
● OMUL ORGOLULUI VENDEȚĂ: rulează la Aurora (orele 9, 11, 13, 15, 18, 21, 23, 25, 27, 29, 31).
● OMUL MOMENTULUI: rulează la Vitan (orele 15, 30; 18).
● ARUNCATI BANCA IN AER: rulează la Doina (orele 11, 30; 13, 45; 16; 18, 15; 20, 30).
● OMUL CARE VALORA MILIARDE: rulează la Victoria (orele 9, 11, 13, 15, 18, 21, 23, 25, 27, 29, 31).

Advertisement for the TV show 'METEORUL' (The Meteor) featuring a photo finish and other events.

Advertisement for the TV show 'SIMBATA 11 OCTOMBRIE' (Saturday 11 October) featuring various programs and events.

PREMIERE CINEMATOGRAFICE

Advertisement for the film 'STEELELE din EGER' (The Stars of Eger) featuring Zoltan Varkonyi and others.

Advertisement for the film 'BĂRBATI IN DEPLASARE' (Men on the Move) featuring Jorjeta Ciakrova and others.

Advertisement for the film 'mai PERICULOASE decit BĂRBATI!' (Even more dangerous than men!) featuring Richard Johnson and others.







ANCHETA INTERNAȚIONALĂ A „SCINTEII TINERETULUI“

PERFORMANȚELE

CHIMIEI

ANALITICE

O anchetă de PETRE JUNIE

CÎND CHIMIA „RADIOGRAFIAZĂ“ PĂMÎNTUL



prof. R. A. CHALMERS DE LA UNIVERSITATEA DIN ABERDEEN

Prof. R. A. Chalmers este născut în anul 1925. După absolvirea Universității din Manchester se face cunoscut în lumea științifică prin lucrările sale în microchimia rocilor, studiul heteropoliazilor, extracției cu solvenți. Membru al Societății pentru Chimie Analitică, editor al cunoscutelor reviste de specialitate „Talanta”, prof. R. A. Chalmers își predă cursurile la Universitatea Aberdeen.



Ceva despre milionimile de gram

prof. R. BELCHER DE LA UNIVERSITATEA DIN BIRMINGHAM



Născut în anul 1909, prof. R. Belcher, reputat specialist în domeniul chimiei analitice generale, membru al Uniunii Internaționale pentru Chimie Analitică, este profesor de chimie analitică la Universitatea din Birmingham.

Secolul nostru a fost supranumit „al vitezei”, „al energiei electrice”, „al automobilului”, „al avionului”, „al atomului”. Nu puțini au fost și cei care, pe bună dreptate, l-au numit „secolul chimiei”. Într-adevăr, în rețetele miraculoase ale chimiei moderne s-au plămădit masele plastice, care concurează astăzi metalul, lemnul sau hîrtia, s-au născut fibrele sintetice, mai fine și mai durabile decît mătasea, lîna sau bumbacul. Chimia pare să ne ofere astăzi — ca o minunăție lămpă a lui Aladin — orice ne-am dori: hrana sintetică, țesături sintetice, înlocuitori leștini ai tuturor materialelor cu care omul s-a obișnuit de secole — materiale noi, cu proprietăți aproape incredibile. Ea e capabilă să dea o nouă fertilitate solurilor secătuite, poate înălța spre cer supersonicele gigantice, poate trimite spre alte corpuri cerești soli Terrei. Prezentăm cititorilor noștri cîteva aspecte ale unuia dintre domeniile mai puțin cunoscute, dar nu mai puțin interesante, ale acestei științe: CHIMIA ANALITICĂ. Obiectul ei: identificarea și măsurarea cantitativă a substanțelor chimice. Domeniul ei de aplicație: toate procesele industriale utilizate astăzi, toate încercările de a afla ceva nou despre lumea înconjurătoare. Interlocutorii noștri — cunoscute personalități ale vieții științifice europene, reputeți specialiști ai acestui domeniu — ne vorbesc despre cîteva dintre cele mai interesante aspecte aplicative ale chimiei analitice contemporane.

Analizele: de la o durată de cîteva zile, la 2-3 minute

Laboratoarele se industrializează

Dezvoltarea fără precedent a producției materiale a impus schimbarea radicală a concepțiilor de lucru în laboratoarele de analiză, care au fost obligate să se „industrializeze”. Precizia, un număr cît mai mare de analize într-un timp cît mai scurt, sensibilitatea — acestea sînt, astăzi, condițiile unei bune supravegheri analitice în industrie. Acestor cerințe le răspund metodele automate de analiză, decisiv pentru calitatea producției. Mai mult chiar, nu poate fi vorba de automatizarea procesului de producție fără automatizarea controlului analitic. Dezvoltarea metodelor automate de analiză este strîns legată de progresele rapide ale electronicii și automaticii. În marile uzine, adevărații roboți efectuează azi controlul analitic al producției, de la recoltarea automată a probelor, la analiza și la transmiterea rezultatelor gata dactilografiate. În metalurgie, de exemplu, analiza probelor este efectuată automat, cu ajutorul cuantometrelor. Măsurarea intensității radiațiilor luminoase emise de către atomii din plasma arcului electric al aparatului, face posibilă determinarea, în numai 2-3 minute, a peste 20 de elemente aflate în cantități extrem de mici în aliajul respectiv. Prin analiza clasică, timpul necesar unor astfel de determinări ar fi de cîteva zile. În țara noastră s-au înregistrat și în acest domeniu realizări ce se situează la nivelul cercetărilor celor mai înalte ale tehnicii contemporane. Necesităților crescînde ale industriei le-a răspuns

prof. C. LITEANU DE LA UNIVERSITATEA „BABEȘ-BOLYAI” DIN CLUJ



Abolvent al Facultății de chimie din Cluj, prof. dr. doc. C. Liteanu, șeful catedrei de chimie analitică de la Facultatea de chimie a Universității „Babeș-Bolyai”, este născut în anul 1914. Lucrările sale în domeniul utilizării membranelor și al steroizilor moleculare în chimia analitică, al cromatografiei cu gradient de temperatură, al metodelor automate de analiză, sînt cunoscute și apreciate în țară și peste hotare.

cercetarea științifică, care a furnizat producției soluțiile optime de rezolvare a unor probleme de control analitic dintre cele mai dificile. Dintre numeroasele realizări românești în acest domeniu, aș vrea să mă refer, aici, doar la cele înfăptuite în industria maselor plastice. Se știe că, în această ramură a chimiei, în procesele tehnologice se utilizează materiile prime sub formă gazoasă. Urmărirea continuă a calității amestecurilor de substanțe organice ce intră în reacție este de o mare importanță pentru a asigura proprietățile dorite ale produsului finit. În marile combine chimice ale țării noastre — la Brazi, Săvinești, Borzești etc. — sînt utilizate astăzi aparate automate de măsură și control de mare performanță. Ele asigură buna funcționare a instalațiilor de mare capacitate, sezizând cu promptitudine orice modificare a parametrilor urmăriți. Metodele automate de analiză asigură, astăzi, nu numai automatizarea proceselor industriale și mărirea considerabilă a posibilităților de producție, ci și obținerea unor produse cu calitate constant ridicată, elaborate în cele mai favorabile condiții sub o supraveghere continuă, automată.

Filtre pentru ioni

prof. G. CHARLOT DE LA UNIVERSITATEA DIN PARIS



Profesor la Facultatea de Științe a Universității din Paris și la Institutul de științe tehnice nucleare din Saclay, născut în anul 1904, G. Charlot este cunoscut pentru lucrările sale în domeniul electrochimiei, metodelor de separare, al cromatografiei. Este membru al Societății de chimie a Franței, al Societății Internaționale de Chimie, membru de onoare al Societății de Chimie din Mexic și al Belgiei.

Perspectivile schimbărilor de ion în tehnica viitorului sînt, însă, și mai spectaculoase. Cu ajutorul unor schimbători specifici, se preconizează obținerea din apele marine a oricăruia dintre elementele cunoscute și utilizate astăzi în tehnică. Cercetări în această direcție au fost deja începute în Anglia, unde se încearcă obținerea directă a uraniului din apele oceanului. Procedul este în principiu, extrem de simplu: cantități mari de apă oceanică sînt trecute peste coloane cu schimbători de ion specifici acestui metal. Uraniul este reținut, în vreme ce apa și restul ionilor dizolvați în ea trec mai departe. Desi, decamdată, acest sistem de „filtrare” a metalelor din apa oceanului planetar — imens rezervor de materii prime aproape neproaspătate încă — nu este pe deplin pus la punct, nu este departe ziua cînd el se va dovedi unul dintre cele mai avantajoase mijloace de asigurare a necesităților de materii prime.

antene

Prezența bioxidului de sulf în instalațiile chimice duce atît la reducerea randamentului de fabricație cît și la creșterea gradului de corozivitate. Pe de altă parte, în ajra instalațiilor, bioxidul de sulf face impure spațiile umane și prezintă, de pînă la urmă, concentrații admise de norme de protecția muncii. Preocupat de eliminarea acestor neajunsuri, un colectiv de cercetători de la IPRAN — Institutul de proiectări pentru industria chimică anorganică și a îngrășămintelor — în colaborare cu un colectiv de la ICECHIM, a realizat o INSTALAȚIE DE CAPTARE ȘI VALORIFICARE

IARĂȘI DESPRE PURITATEA AERULUI...

A CAZELOR DE BIOXID DE SULF dintr-un combinat de îngrășăminte chimice cu profilul celui de la Turnu-Măgurele. Proiectată și realizată pentru prima dată în țară, instalația a fost, pînă acum, brevetată în Belgia și India. Procedul aplicat are la bază captarea gazului în soluții amoniacale. La o linie de fabricație a acidului sulfuric cu o capacitate de 100.000 tone pe an, prin recuperare bioxidului de sulf, se realizează o producție anuală suplimentară de 3.000 tone. IOAN VOICU

antene

Decamdată, chimia nu joacă în metalurgie un rol pe măsura importanței sale — sînt de pînă la urmă, ca atîrdată un interes teoretic, au devenit de neînlocuit pentru tehnica modernă. Cîteva exemple pot fi cred, pe deplin edificatoare: zirconiu și hafniu au căpătat utilizări extrem de importante în tehnica reactorilor nucleare: aliajele cu titan, datorită proprietăților lor superioare, sînt cerute tot mai insistent în metalurgie; niobiul, tantalul, molibdenul își găsesc aplicații în cele mai diferite ramuri industriale. Un metal de mare viitor este beriliul, pînă nu de mult prea puțin studiat. Aplicațiile sale în tehnica nucleară — deși încă de pe acum extrem de interesante — sînt, după părerea mea, abia la primii pași. Pe de altă parte, asemănarea sa din punct de vedere al proprietăților mecanice, cu aluminiul, la care se adaugă, însă, o greutate specifică mult mai mică decît a acestuia, îl face apt de o revoluționară, în viitor, tehnica aerospațială.

CHIMIA VA REVOLUȚIONA METALURGIA?

Primele semne ale unei „revoluții chimice” în industria fierului le reprezintă experiențele din U.R.S.S. La Institutul metalurgic Baikov, din Moscova, se obține astăzi fier pur cu ajutorul hidrogenului gazos. Minerul este fin macinat și trecut prin hidrogen gazos încălzit pînă la 1.000°. Deoarece se folosește minerul de fier „oxidic”, oxigenul legat de fier este „ars” și transformat în apă. Ceea ce rămîne este fierul pur. Procedul va fi experimentat în uzinele metalurgice din Bielovejki.



Imagina ideală a unei biblioteci de teatologie românească, schițată în încheierea primei părți a anchetei de față, este violent contrazisă de realitatea producției noastre editoriale.

Zori izolate

intr-un peisaj cenușiu

Intreprindem o trecere în revistă a scrierilor despre teatrul din ultimii 15-20 de ani, criticul VALENTIN SILVESTRU, ajunge la concluzia nu numai că arii vaste ale culturii teatrale sunt acoperite parțial sau deloc, dar și că întreaga producție editorială de critică, teorie sau chiar istorie teatrală, calculată de la înființarea editurilor, nu depășește sub raport cantitativ producția altor zone ale gândirii critice românești pe durata unui singur an editorial.

„Prin eforturi diverse, întreprinse îndeosebi sub semnul spontaneității, în ultimii ani ne-am îmbogățit cu câteva lucrări mai mult sau mai puțin temeinice: istoria teatrului universal elaborată de profesorul Ion Zamfirescu, două volume de eseuri asupra relațiilor istorii (prof. Octav Gheorghiu), câteva cercetări teoretice asupra teatrului universal modern și a interferențelor sale cu cultura românească, semnate de Mihnea Gheorghiu, Andrei Băleanu, B. Elvin, Horia Deleanu, Heana Berlocea, Silvia Cucu; câteva tratate și colecții de documente privind istoria teatrului românesc; un număr de monografii de amplitudine și profunzime felurite; câteva, foarte puține, încercări de teorie contemporană a teatrului: un volum colectiv întocmit de treisprezece critici, „Teatrul românesc în contemporaneitate“, două studii remarcabile asupra prezentei lui Caragiale în gândirea teatrală actuală (B. Elvin și Șt. Cazimir) și unul consacrat lui Brecht (Romul Munteanu), un studiu admirabil al lui Eugen Schileru despre scenografia noastră, o ipoteză cu privire la posibilitatea construirii unei teorii a personajului dramatic („Personajul în teatru“) a subsemnatului; câteva colecții de articole și cronici (Viccu Mindra, Ion Manițu, Dinu Săraaru), a căror însemnătate documentară nu e neglijabilă; în sfârșit, multă memorialistică, precum și subtile opinii asupra teatrului în lumea de azi exprimate de Radu Beligan și Al. Mirodan.“

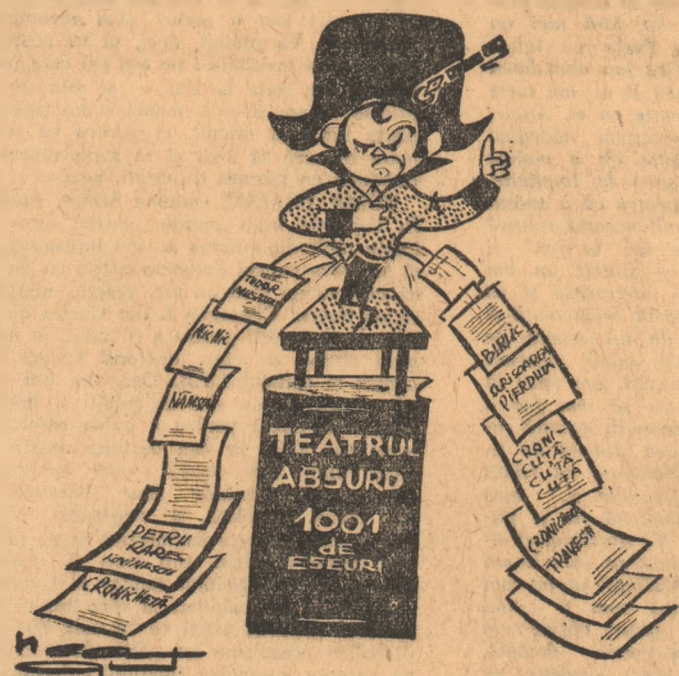
Este limpede că un asemenea peisaj este departe de a fi satisfăcător. Mai cu seamă în ce privește teatrul românesc contemporan — unde este indispensabil efortul de a salva de la uitare marile sale evenimente de spectacol. O singură asemenea încercare privind spectacolul „Troilus și Cressida“ (inclusiv în ultimul său volum de către Valentin Silvestru), ne oferă imaginea sumară a ceea ce ar trebui făcut în această privință, pe dimensiunile întregii misiuni teatrale. Prof. univ. HORIA DELEANU observă, nu fără amarăciune, că despre spectacolele noastre foarte bune care au fost în străinătate s-a scris aceluși pe larg, și cronicile vor fi, probabil, adunate în volume. Așa că conștientul nostru se va interesa de soarta unor spectacole românești din ultimul deceniu va trebui să-și facă formele de drum pentru Franța sau pentru Italia...

Un sold de datorii care sporește mereu

Despre nejustificată rezistență a editurilor în fața cărții de teatru ne oferă, citiva informații criticul MIHAI NADIN. „Este de neerezut, dar simțim printre excepții cu faptul că nu concentrăm capacitatea criticilor noștri pentru a realiza acele monografii de spectacol (privind, evident, excepționalul) care să păstreze cu bogăție documentară și valoare științifică nu numai ecouri ci tot ceea ce poate fi păstrat pentru posteritate. Ni se anunță în planul editorial al anului viitor două cărți de cronici. Să fie acestea alente pentru a reprezenta punctul de vedere al criticii teatrale românești? Nu autori, care și-au câștigat merite pe care n-am motive să le contest (deși nu mă asociez punctelor lor de vedere) mă interesează, ci procedul. De ce nu s-ar proceda la antologia de critică, menite să cuprindă contribuții reprezentative în fiecare stagiune?“

Neorospunzătoare este și situația editării teoriei teatrale. În fiecare an câteva titluri, din păcate nu totdeauna bine alese. Nu avem încă traduse (mai exact tipărite) texte ce au stîrnit cu zeci de ani în urmă interesul creatorilor și al publicului. Oamenii de teatru români de o valoare deosebită, așteaptă cu anii publicarea, deseori postumă, a lucrărilor lor. Un volum de contribuții teoretice al lui Radu Stanca,

înmănunchind articole și studii (unele inedite) de mare interes în actualitate, așteaptă ca interesul editorului să crească la cota unui anume tiraj care se numește rentabil. Paralel, cunoscutul unui critic (în viață!) chemat să-și susțină cartea în fața reprezentanților difuzării. După expunerea domniei sale, distincții reprezentanți ai cititorilor (sic!) au micșorat și mai mult cererea lor. Se speriera, ziceau dînsii, de nivelul prea ridicat al cărții. Urmarea? Mă aflu astăzi în imposibilitatea de a obține un exemplar. Așadar cine selectează în numele istoriei (cred că nu exagerez cu acest cuvînt, pentru că teatrul, cum foarte bine se știe, are condiția eroică a nerepatabilității, a duratei actualului viu de comunicare)? Și cu ce argumente?“



„Cunoaștem critici dintre cei mai serioși, care în activitatea lor jurnalistică se interesează de soarta dramaturgiei originale, dar care, curios, atunci cînd își scriu cărțile, se plasează în cu totul alte zone de preocupări...“

Desen de NEAGU RĂDULESCU

TEATROLOGIA ZONĂ ALBĂ A CULTURII? (II)

Intre coperte decolorate și tiraje simbolice

În fața unei asemenea stări de lucruri este greu de înțeles cum, în spațiul editorial infim acordat cărții despre teatru, se mai pot strecura apariții inutile sau păgubitoare. În fond, raritatea acestor titluri ar trebui să facă, din fiecare din ele, un eveniment. Și totuși, opinia rezizorului MIHAI DIMIU este că destule volume nu-și justifică apariția: „Este regretabilă lipsa de criterii prezentă, uneori, în alegerea autorilor. Sint promovate critici gălăgioși pe care nu-i ia în serios nimeni — decît ei înșiși și editura. Astfel vedem cum prin librării se decolorează de ani și ani unele volume de așa-zisă critică teatrală, ale unor așa-zisi critici, cu idei încă de la început mai decolorate decît actuala stare a copertelor... Criterii științifice intervin și atunci cînd se tipăresc, în scopuri prea comerciale, volume de minimă rezistență, reduce la o anecdotică precară. Paginile glumete de vin cu atât mai intristătoare atunci cînd se datorează unor semnături notorii, sub care cititorul avea dreptul să aștepte învățăminte utile, bilanț al unei lungi experiențe în teatrul românesc. Tot regretabile mi se par a fi și apariții de tip „Mari actori ai lumii“, în care se execută prin istoria teatrului o incursiune superficială, de popularizare joasă. Astăzi în timp ce lucrări fundamentale ale literaturii europene de specialitate sînt de ani de zile prevăzute în planul editorial, dar nu le vedem în librării.“

Să nu fie și acestea unele din cauzele rezistenței administrative-birocratice față de cartea de teatru? Este dincolo de orice îndoielă că o apariție proastă, greu vandabilă, nu face numai un deservicic publicului, dar întărește în concepția funcționarilor editoriali prejudecata potrivit căreia cartea de teatru nu e căutată de public, ci se adresează, în cel mai bun caz, unui cerc restrîns de specialiști. Și aici ne

lovim din nou de chestiunea tirajelor și a rentabilității. Prejudecata creează un cerc vicios din care e greu de ieși; acordînd cărții de teatru tiraje infime, administratorii constring pe editori la ideea că e vorba de apariții „de sacrificiu“, aparținînd în cantități care sînt departe de a satisface cerințele, cărțile bune se epuizează repede, dar prin aceasta nu devin rentabile, deși ar fi putut deveni astfel cu un plus de perspicacitate la stabilirea tirajului (la un calcul sumar, există în România peste 3.000 de profesioniști ai teatrului, fără să mai luăm în considerație artele înrudite...).

Cum se ajunge la periferia circuitului de idei

O chestiune care se pune cu tot atîtta acuitate este aceea a promptitudinii apariției editoriale. Poate mai mult decît în oricare alt domeniu, cartea de critică și de teorie a teatrului trebuie să fie la zi — căci estetica acestor arte evoluează rapid, noutățile apar într-un ritm a-

desori sufocant, iar fenomenele se clasează fără intruziune. Dar iată ce ne relatează în această privință criticul B. ELVIN: „Experiința mea e destul de variată. Am lucrat cu Editura pentru Literatură, și soarta cea mai nefericită a avut-o cartea mea despre Caragiale, care a zăbovit patru ani în redacție. Dimpotrivă, la Editura pentru Literatură Universală am produs cartea „Teatrul și interogația tragică“ în mai 1968, și un an mai tîrziu se afla în librării — ceea ce reprezintă o viteză reală și realistă. Cu această excepție, și cu aceea a unor prefețe scrise tot pentru E.L.U., nici una din cărțile mele nu a apărut mai devreme de trei ani de la data predării, defecțiunile fiind strict de lipsa de bunăvoință a cite unui redactor sau a cite unui șef de secție. Cu cartea despre Caragiale am avut chiar de pămînt ca autor — căci există o forță de șoc a ideilor, care nu se poate exercita decît la momentul oportun. Cînd am scris-o, nu există nici un studiu sistematic care să-i disecarne caracteristicile fundamentale și direcțiile de evoluție. Există, în schimb, volume întregi dedicate dramaturgiei străine, volume fără îndoielă necesare, unele excelente, dar care tocmai prin aceasta scot în relief

O experiență similară ne împărtășește prof. univ. HORIA DELEANU, conchizînd: „Ritmul de apariție a cărților se află, la noi, cu mult în urma ritmului de transformare a realității teatrale. La noi, și numai la noi. În același ritm se desfășoară de altfel și operația atît de însemnată de informare a lumii asupra cercurilor noastre în domeniul dramaturgiei, artei spectacolului și teatologiei. Oficiu de documentare al A.T.M. face, prin publicarea de piese, bibliografii, fișe, rezumate, o utilă propagandă scriitorilor străini; dar nu face același lucru cu privire la dramaturgia românească, nici pentru opinia teatrală de la noi, nici pentru aceea din străinătate.“

Aceeași prejudecată a editurilor se manifestă și în privința cărții de dramaturgie. Un celebru autor francez, pe numele său Claude Gailimard, constată că piesele de teatru cunosc după război un succes imens, exprimat printr-o vînzare promptă și prin numeroase reeditări. La noi, există o retinere absolut nefondată, dar foarte solid alimentată de editori și difuzori. Existența cărții de dramaturgie, nepopulariza-

caracterul precar al preocupărilor în domeniul care ne este cel mai apropiat. Cunoaștem critici dintre cei mai serioși, care în activitatea lor jurnalistică se interesează cu neîndoielă de consecvență de soarta dramaturgiei originale, dar care, curios, atunci cînd își scriu cărțile, se plasează în cu totul alte zone de preocupări. Evident, chestiunea nu se pune la nivelul unuia sau a citorva persoane (deși s-ar putea discuta și în felul acesta), ci la acela al întregii noastre critici, care are, față de dramaturgia originală, o îndatorire morală încă neachitată.

Structura editurilor contra naturii teatrului

Fenomenul discutat aici are, desigur, cauze mai largi, privind însăși structura organizatorică a editurilor care au printre preocupările lor cartea de teorie, de critică și de istorie a teatrului. „Cred că învecinarea și caracterul diletant al apariției acestei cărți — ne spune criticul FLORIN TORNEA — pleacă și de la locul unde se produce ea. Editura Meridiane este destinată prin excelență propagandei culturale în străinătate (de aceea se și numește așa), și în acest domeniu obține efective unele succese. Dar înaintea acestei edituri s-a introdus în mod artificial și o secție de teatru, care cîndva a aparținut Editurii pentru Literatură și Artă, și care în noul ei sediu n-a putut obține, prin dimensiunea și aria preocupărilor ei, decît un loc periferic.“

Prof. univ. HORIA DELEANU ne atrage atenția asupra unei curioase concepții de „specializare“ care funcționează în structura editurilor noastre: „Dacă socotim unde apare, la noi, cartea de teatru — și dramă și teatologie — a lungim la totalul de trei lucrări: Editura pentru Literatură (piesa românească), Editura pentru Literatură Universală (piese străine) aceeași Editură pentru Literatură Universală și Editura Meridiane (critică și teorie). Dacă contractezi o carte la Meridiane, trebuie să introduci neapărat elemente de artă a spectacolului: la E.L.U. trebuie să te referi preponderent la text. Dar este o împărțire antiștiințifică, căci teatrul funcționează simultan în dubla sa existență, literară și scenică, și orice disociere este arbitrară. Această ingenioasă împărțire organizatorică contrazice natura teatrului și ideea de teatru. În plus, o atare disjuncție interzice de la bun început orice inițiativă ieșită din comun. M-ar interesa foarte mult, bunăoară — ca o posibilitate, desigur, nu ca o practică generală, — un volum pe un motiv tematic sau filozofic, pe o structură sau pe o substanță comună, care să reunească un autor român și unul străin...“

In loc de concluzii

Pornind de la realitățile scoase la iveală pe parcursul anchetei, interlocutorii noștri au formulat o sumă de sugestii care pot ține loc de concluzii și pot indica soluții utile pentru revitalizarea teatologiei românești:

- Propunere: renunțîndu-se la proturile editoriale nefondate pe natura donenului, să se creeze fie o editură fie, mai degrabă, a secției solide, care să publice lucrări de teatru cu toate implicațiile cerute de obiect (HORIE DELEANU).
- Un plan editorial care să mulțumească și pe cititor și pe specialist nu se poate face bîndînd din palme, dar nici bîndînd totul pe seama hazardului și a amănîrilor sine die. Înaintea A.T.M.-ului, unde funcționează un centru de documentare teatrală (la cărui activitate ar merita de asemenea o dezbateră), s-ar putea realiza ceva din ce nu pot face editurile, pentru a multumi măcar în parte cerințele și setea de cunoaștere a publicului și a specialiștilor. Documentată, s-ar putea transfera o parte din sarcini spre acest loc, cu condiția ca acest loc să fie asigurat și cu forțele necesare unei activități editoriale (FLORIN TORNEA).
- Criticii înșiși sînt deseori datori preocupărilor teoretice, și asta din două motive. Întîi, pentru că există o tristă tradiție — care pretinde eforturi spre a fi depășită — a exclusivismului, a îngustimii opiniilor, care a știrbit prestigiul teoriei. Apoi, pentru că cronicarii dramatice manifestă adesea o inhibiție nelacolul ei față de creatori. Punctul de vedere al unora din acestia, „nu mă interesează critica decît dacă mă susține“, e crinenc anticultural. Critica nu e doar oare de adeziune, ci mai ales de delimitare precisă, de punct de vedere net, consecvent (care poate fi, se înțelege, acceptat sau respins). Aceasta asigură și diversitatea necesară unui peisaj. Trebuie să ne asumăm riscul de a fi uneori detestați, ținte ale aversiunilor generale, căci numai așa ne vom menține prestigiul. Uniformitatea în elogi este tot așa de gravă ca și cealaltă uniformitate“ (B. ELVIN).
- Un alt deziderat: semnalor verde tinerilor. Sint citiva tineri cercetători de teatru ale căror cronici îi recomandăm suficient nu numai prin gust și cultură, dar și prin cinste. Le așteptăm prezența pe coperte; sau pentru asta trebuie să ajungă la vîrstă celor care-și scriu memoriile?“ (MIHAI DIMIU).

Anchetă realizată de SEBASTIAN COSTIN

Atelierul lui HEFAISTOS de ILIE CONSTANTIN FEREASTRA TÎNĂRULUI PROZATOR

Proza tinerilor debutanți, mai mult decît debuturile în poezie unde inspirația feroce poate duce tot, greul, oferă la lectură satisfacții incomplete. E ca și cum cineva așezat la o fereastră cu o deschidere grandioasă ar începe să povestească altora ce vede, deși nu se află acolo decît de puține clipe, deși ochii opresc din priveliste seceante de hazard, nesemnificative alături de repere importante. Fereastră uriașă a tînărului prozator este deschiderea lui spre lume: cu cît trece timpul el vede tot mai mult, mai bine (și niciodată destul!).

Talentul de semne despre sine în multe chipuri și cum am mai afirmat, e greu să spui că o modalitate sau alta este cea mai bună sau, gravă eroare!, singura bună. În fața începuturilor, de exemplu, a scrie bine despre orice, a-ți alege subiectele din medii foarte diferite, tratîndu-le în „maniere“ felurite, nu e, în principiu, o greșeală și nu se poate spune că face bine numai acel care își oprește privirea doar asupra unui sector existențial, cunoscut bine, insistînd exclusiv spre configurarea lui. E adevărat că, în ce ne privește, cătăm cel mai mult speranță spre acestia din urmă și că ne produce oarecare fîrtoșare talentul rec. aplicabil cu de-tasare la orice obiect.

Ștefan Stoian se dovedește a fi în placheta sa din colecția „Luceafărul“, intitulată hemingway-an: „Pe malul fluviului departe“ un prozator: „nu numai de vocație certă, dar și de personalitate cristalizată, scrute de oclăta artistică a începătorilor și posesor al unei perspective care asigură povestirilor sale o unitate interioară și un ritm organic.“ Am citat această reușită și dreptă caracterizare pe care i-a făcut-o G. Dimisianu într-o recenzie de mare densitate. Același critic definește cea dintîi trăsătură ce compune portretul stilistic al lui Ștefan Stoian: „E vorba și care revine spre organizată în opozitie cu dispersarea suverană, și programatică, din proza celor mai mulți confrăți de promovție literară.“

Lumea bine cunoscută de Stoian și care revine obsesiv în povestirile sale este cea a unui cartier bucurestean, nu periferic dar modest, unde în locurile tip, ieftine, s-au așezat prin anii treizeci mici funcționari, familii cu o viață a lor înconfundabilă și, în plus, greu de modificat în timp. Autorul nu se detașează ironic de ridicolul unor aspecte din viața scriitorului și nu e nici măcar „obsciv“, ci îi înțelege și-l iubeste pe acesti înțitzați în timp. Dragostea filială, acest adine respect pentru timpul trăit în oameni și locuri, se extinde peste marginile cartierului, rememorat, îmbrățișează orașul întreg. Măturătorii, modesti lucrători al salubrității Capitalei, sînt priviți cu simpatie, autorul remarcînd că printre ei „sînt exagerate de multe femei, femei din acelea neînchipt de grase, de slabe, cu salopete albastre, pe care le vezi de obicei trăgînd din țigară pe la colțuri de stradă. Trece pe lângă ele și îți spun bună seara, multe dintre ele semănînd cu mamele noastre: tot atît de bătrîne“ (p. 69).

Am insistat atît asupra lumii din care vine Ștefan

Stoian tocmai pentru a arăta că modul în care acesta se vede în proza sa constituie un teritoriu ferm propriu, pe care evoluția sa viitoare se poate sprijini cu încredere. Dar care este peisajul sufletesc predominant în povestirile sale de pînă acum? Credem că e vorba de stărlie unui tînar, ieșit nu de mult din adolescență, care a avut deja un număr de prilejuri de dezamăgire; e, se caută, explorează în jur puncte de reper, tîrjeste după echilibrul rodniciei. Nu este un dezrădăcînat, ci pur și simplu un tînar aflat în starea de indecizie apăsătoare a celui ce dorește să se cunoască la sfîrșitul maturității și al creației. Dezordinea aparentă a memoriei în confesiunile a unui mijloc artistic florentin, cu succes, mai ales în piesa centrală ce împutăc volumulului titlul. La o primă lectură, frecvența numirii prietenilor, nostalgia gesturilor lor, mîncă de gând, de Ștefan Stoian „autor al prieteniei“! Rectind cartea ne-am dat seama că, în realitate, acest prozator este la fel de „egoist“ în artă — și așa e sănătos! — ca toată lumea. E mișcătoare în plan uman și efice în cel artistic obstinația de a rămîne copil, detectabilă în narativul artistic, precis și nu doar o emanție sentimentală. Fîrește, nu toate piesele plachetei dau satisfacții la lectură; dar putem spune chiar și puțin din ele sînt revelatoare. Un prieten și restul zilelor“, de pildă, dă dovada unei iscusite gorkiene de a detecta e raiji sufletesti de amplexare la flinje simple, de a pune în mișcare „literatură“, ca și „In așteptarea zăpezilor“, unde Transdrif îl irită pe cititor cu manifestările sale de susținută demnitate. O schiță făcută „din nimic“ este și „La revizuire“, un text în care explorează cu meserie zăbuciumul vag erotic al locotenentului Dumitriu, singur în compartiment cu o necunoscută atrăgătoare (care, e adevărat, cieste reviste străine). E vreo două rînduri Ștefan Stoian vorbește în cartea sa despre extincția unor personaje. Mîna lui este foarte sigură și ingenioasă de ficcare dată. Soldatul Dragomir traversează un teren aflat în bătaia gloanțelor inamice; cu încapăținare se tîrjeste înainte și crede că a scăpat, dar fusese atins: „Era pe malul rîului și, deodată, simți mîroșul casei. Iramăntul acela necănut...“ etc. Același bruscă năvală a mîroșului casei marchează momentul desprinderii. Am putea spune că la fel se întîmplă și cu cartea lui Ștefan Stoian: din cînd în cînd, din textul întodeuna îngrijit și serios, cititorul este luat pe sus de o boare abisală care-l poartă pe deasupra lumii, desprinzîndu-l de sol; e puterea dăruită scriitorilor adevărați și Ștefan Stoian ne face să intuim în acele clipe evoluția sa ulterioară, deschiderea gravă a destinului său artistic.

(Urmare din pag. 1) locale exotice, ci unei identificări cu esențialitatea artei în modalitatea ei românească. Nu farmecul unui exotism ci viziunea comunicînd cu arhaice structuri, transmise prin arta populară, a fost aceea care, în plămîsurile lui Brăncuși a subjugat publicul din străinătățile în care ele au colidat. Aparținerea la o tulpină comună dă ramurilor, oricît de îndepărtate, autenticitate. Ele sînt din plin ceea ce sint doar ca membre ale unui organism comun. În „interesul universal“ ca să relatăm cuvîntele lui Pillat — cu care au fost întîmpinate aceste lucrări, descifrăm omagiu adus îndepărtatelor rădăcini ale unei arte atît de elaborate. În ce rezidă, însă, comunicarea dintre național și universal în artă și literatură? Și mai întîi, ce înțelegem prin literatură universală? În studiul său, Formarea ideii de literatură universală (publicat în Studiul de literatură universală și comparată 1960), Tudor Vianu a trecut în revistă avaturile ideii de literatură universală în Europa, oprindu-se îndeosebi asupra secolului al XVIII-lea (cursul lui Laharpe) și asupra

„bătăliei Shakespiariene“. Știm, mai ales din lucrările lui Karl Vossler că „literatură universală“ se răspînde, ca o expresie și o noțiune, încă înainte de Goethe. În orice caz, Vianu arată că noțiunea se formează în epoca dintre Voltaire și Goethe. Știm că descoperirea — în epoca neoromantică și romantică — a literaturii medievale în limbile vulgare, a literaturilor nordice — a folclorului european ca și a literaturii orientale a contribuit la lîngrea „universului literar“ ca și a gustului artistic. Lessing, Herder, frații Schlegel, în Germania au promovat ideea literaturii universale, înaintea lui Goethe care a găsit o formulă feroce, proclamînd nașterea ei. Declarația pe care Goethe i-o face lui Eckermann, la 27 ianuarie 1927, privitor la Weltliteratur, la „literatură universală“, e îndeosebi cunoscută. Ea pare să aibă un caracter festin, constituind un act de naștere al literaturii universale. Olimpiantul din Weimar ia tonul grav al augustelor sentințe: „Se vestește epoca literaturii universale și fiecare trebuie să contribuie pentru ea epoca aceasta, să se instaureze ca mai curînd“. Eckermann mai consemnează spusele lui Goethe

privitoare la faptul că poezia a devenit „un bun al întregii umanității“, și că „a sosit vremea literaturii universale, în timp ce literatura națională nu mai înseamnă astăzi mare lucru“. O asemenea declarație nu trebuie înțeleasă ad litteram. E interesant de remarcat că proclamația lui Goethe se face într-o epocă în care se petrece marile fenomene istorice al deșteptării conștiinței naționale la diferite-voltă schimbul mondial, dependența națiunilor una de alta. Și ceea ce este adevărat pentru producția materială este tot atît de adevărat pentru producția intelectuală. Creațiile intelectuale ale unei națiuni devin proprietate comună a tuturor. Îngustimea și exclusivismul național devin pe zi ce trece tot mai cu neputință, din numeroasele literaturi naționale și locale se formează o literatură universală.

Text esențial. E condamnată ea desueta izolarea culturii, este promovată interrelația lor în baza interdependenței existente în realitate. „Îngustimea“ și „exclusivismul“ trebuie să facă loc largirii viziunii culturale, înțelegerei. În accepțiunea sa marxistă, conceptul de literatură universală cuprinde în sfera sa totalitatea literaturilor naționale, ca și ansamblul acelor creații valoroase ale diferitelor literaturi naționale care, biruind spațiul și timpul, au intrat în patrimoniul cultural al omenirii întregi. Putem înțelege acest termen și ca o sumă a asemănărilor dintre literaturile naționale, al cărui proces evolutiv prezintă identități și paralelisme (de stil, idei, teme și mijloace). Unamisolul ideii goetheene, careia clasicul marxism-leninismului i-au dat girul lor, este evitat. De fapt, cum am arătat comentatori lui Goethe (îndeosebi profesorul elvețian Fritz Strich în Goethe und die Weltliteratur — Goethe și literatura universală, ed. II, 1956) pentru e literatura universală era un mediu prielnic, mijlocul fute felurite literaturi naționale. În literatura universală se produce schimbul între bunurile acestor literaturi. „Ea (literatură universală) cuprinde tot ce ajută popoarelor să se cunoască reciproc pe cale literară, să se judece, să se pretuiască și să se tolereze, tot ceea ce prin literatură e apropiat și le leagă“ (Strich, op. cit.). Seculul nostru pen-

ARTISTUL

le popoare. În mod evident, pe măsură ce se specifică național al unui popor este pus în lumină și valoarea, în operele reprezentative ale culturii sale, el se poate reporta mai rodnic la specificul național al altor popoare. În raportarea înseamnă interrelația în sine unui univers cultural. În Manifestul comunist, Marx și Engels au confirmat existența unei literaturii universale ca un simptom caracteristic al timpurilor noi: „În locul vechilor izolari locale și naționale se dez-

velopă schimbul mondial, dependența națiunilor una de alta. Și ceea ce este adevărat pentru producția materială este tot atît de adevărat pentru producția intelectuală. Creațiile intelectuale ale unei națiuni devin proprietate comună a tuturor. Îngustimea și exclusivismul național devin pe zi ce trece tot mai cu neputință, din numeroasele literaturi naționale și locale se formează o literatură universală.“

tru culturile îndepărtate în timp și spațiu este un semn al largirii conștiinței receptive a omului, pînă la dimensiuni planetare. Nimic din ceea ce s-a săvîrșit vreedată nu e și cu desăvîrșire străin, chiar dacă aceasta nu implică aprecierea valoricii a tuturor operelor create. Aria culturală în care ne preumim este mai vastă decît a fost vreedată în trecut și sîntem deschisii ca niște exploratori în ale spiritului pentru a recepta orice semnificativ, de oriunde, și a le integra într-un cosmos estetic în permanentă expansiune. Deschiderea gustului modern este simptomatice. Ea indică o nevoie imperioasă. Trăim într-o epocă a ecloziunii și dezvoltării literaturilor naționale. Dar literatura națională nu poate trăi în vac închiis. Există o comunicare vivificatoare în cuprinșul unui organism al literaturii universale. Închiderea în sine orgolios-antiarhaică a unei literaturi, ca și înstrăinarea ei de specificul național sînt primejdieose. Există, am putea spune, o legătură ombilicală a literaturii naționale cu literatura universală. Așadar, încă o dată, numai prin adîncirea și largirea conștiinței naționale, prin creație în deplină conștiință a specificului na-



MARI PERSONALITĂȚI DESPRE TINERI ȘI TINEREȚE

ANCHEȚĂ INTERNAȚIONALĂ organizată de Carol Roman

ISABELLE BLUME



Eminentă militanță a mișcării belgiene și internaționale pentru apărarea păcii, Isabelle Blume s-a născut în anul 1892. Provenind dintr-o familie ce a trăit în mediul rural, Isabelle Blume și-a început cariera ca profesoară de literatură. A făcut parte vreme îndelungată din Partidul socialist belgian, fiind aleasă, după cel de-al doilea război mondial, deputată în parlament. Caracter de ziarist, combativ, Isabelle Blume s-a aflat în rândurile luptătorilor antifasciști, participând cu toate forțele la mișcarea internațională de sprijin a Spaniei republicane. Lupta sa hotărâtă în rindurile mișcării pentru pace, împotriva renașterii militarismului german, pentru apărarea independenței țării împotriva alianțelor a-

gresive i-a atras tot felul de persecuții. Nelăsându-se intimidată, Isabelle Blume a participat la primul Congres mondial al partizanilor păcii, ținut în cadrul mișcării pentru pace, în anul 1953, ca o prețuire a activității sale în cadrul mișcării pentru pace, și s-a atribuit Premiul internațional Lenin „Pentru întărirea păcii între popoare”.

Isabelle Blume a devenit membră a Comitetului Central al Partidului Comunist Belgian. După retragerea din motive de boală a lui John Bernal din funcția de președinte, o bună perioadă de timp a îndeplinit funcția de președinte-coordonator al Preziului Copilului Mondial al Păcii. În prezent este membră a Preziului Consiliului Mondial al Păcii.

MOMENTE, ANI, ÎNRĂURIRI...

de ISABELLE BLUME

Viata fiecărui om cuprinde o multitudine de momente dintre care unele pot fi socotite a fi mai importante, iar altele ca având o însemnată semnificație. După cum în biografia oricui poți afla clipe ce au determinat o evoluție ori alta și au stabilit un anumit sens în constituirea propriei biografii. Unii oameni simt chiar înclinați să se exprime ca o anumite dată a avut o influență hotărâtoare asupra propriului destin.

Dacă veți aștepta să vă indic un moment care a însemnat mai mult decât altele pentru viața mea, atunci răspunsul va încerca să cuprindă o epocă întreagă și nu doar un moment ori anul. Și pentru a vă indica cu precizie când anume s-a derulat această epocă dominantă din viața mea, vă voi afirma: anii tinereții.

Atunci, în această etapă de cunoaștere a oamenilor și a mediului social în care trăim — plină de tatonări și de încercări — am înțeles încotru mă îndreptam, ce anume doream de la viață, ce-mi poate ea oferi și ce anume trebuie să-i aduc eu, în schimb, drept ofrandă. Pentru că încă din acei ani ai tinereții am descoperit că nu-ți este permis să ceri cât mai mult, dacă nu te-ai deprimat, concomitent cu ideea că ești dator, la rîndul tău, să oferi mediului în care trăiești, societății umane, tot ce ai mai bun; și această „ofrandă” dată vieții, după cum o denumesc eu — este cu atât mai valoroasă și eficientă uman cu cât, permanent, prin instrucție și educație, multiplici calitățile naturale individuale.

Încă din anii tinereții mi-am început urcușul, mi-am potrivit pașii cu cei ai oamenilor care mai presus de orice au pus respectul față de semenii, familia, educația. La toate acestea mă gândesc acum, aflată în cel de-al 77-lea an de viață, fiind una dintre frunzele mișcării mondiale pentru pace, mamă, bunica a 15 copii.

Socotesc că întreaga mea dezvoltare, mai cu seamă cea din vîrsta tinereții, s-a aflat sub influența profund umană a mediului în care mi-am petrecut copilăria. Primii ani de viață și adolescența i-am trăit în mediul sătesc, cunoscînd oameni sărmani ce plecau la lucru cînd se crăpa de ziuă, iar toamna, rodul palmelor muncite le era insuficient pentru familiile lor nevoiașe.

Analphabetismul făcea ravagii, iar condițiile sanitare deficitare aducea neconținut jale în multe familii. Pe atunci, tatăl meu, pastor protestant, un om luminat și cu o mare iubire de oameni, își schimbase locul de la amvon cu o catedră. A fost unul dintre primii oameni din Belgia care nu numai că a constatat necesitatea alfabetizării, dar și-a dedicat întreaga viață acestei cauze înălțătoare. Și mama mea a fost o femeie simplă, bună și caldă, ce și-a dăruit cei mai frumoși ani îndeplinind misiunea de infirmieră a satului, ceea ce pe atunci însemna extrem de mult ținînd seama de faptul că nu exista vreun lăcaș sanitar anume durat, ori medicamente, ca în ziua de astăzi.

Am crescut în acest climat înfrînt enorm de despotismul unor nobili, deoarece satul nostru se afla pe un străvechi domeniu senorial. Am văzut cu ochii mei cum se cocca revolta împotriva nedreptăților sociale, cum oamenii începeau să se organizeze și să înțeleagă că ziua de mine le va aparține. Izbucnirea primului război mondial, și mai cu seamă Revoluția Socialistă din Octombrie, m-au făcut să reflectez și să înțeleg că omnia omnia incepta și-și croiesc un nou făgăv.

În acei ani m-am căsătorit. Am început să muncesc cu soțul meu într-un bazin carbonifer, nu departe de granița cu Franța. Și am înțeles că va trebui să-mi dedic toate forțele, tot ce aveam mai bun, pentru a sprijini, la rîndul meu, transformarea vieții oamenilor în mijlocul căruia trăiam. Imi amintesc de acei ani, cînd mă străduiam să uzurpez pe cât îmi era cu putință mizeria minerilor aflați sub ocupație. Casa noastră adăpostea neînțelesat soldați englezi ce căutau linia frontului, ostași ruși ce nu cunoșteau nici măcar o boabă din vreo limbă străină și care fugiseră din tranșee în momentul în care aflaseră vestea că în țara lor izbucnise revoluția.

Și noi eram cu sufletul alături de această nouă alianță pe care începea s-o capete globul nostru pămîntesc. Nu aveam însă suficiente cunoștințe politice ori filozofice care să ne determine o judecată mai limpede a ceea ce se petrecea în jurul nostru. În acei ani l-am cunoscut pe Marx și mi-am putut forma o idee asupra programului societății de mine faurit de clasa muncitoare. Spun aceasta deoarece eu am crescut încă de mică într-o ambianță muncitorească, socialistă, însă doar după ce am cunoscut ideile lui Marx, doar după aceea am fost curerită și pe plan intelectual și moral. Atunci am învățat să gîndesc independent, să desprind ceea ce este important pentru societate, să-mi făuresc convingeri trainice. În acele vremuri, am înțeles și am început să consider că războiul nu poate reprezenta o soluție pentru omire, deoarece este deopotrivă de absurd și de inuman. Niciodată războiul nu va putea rezolva diferențele dintre națiuni, mai cu seamă în epoca noastră.

Pomeneam de epoca primului război mondial... La sfîrșitul lui gustam din primele drepturi cu caracter democratic. Mai întîi femeile au căpătat drepturi electorale în alegerile comunale; după aceea au apărut primele organizații muncitorești, a căror membră am devenit deîndată, pormind la organizarea sindicală, mai cu seamă a femeilor... Pacea — concepută la fel de absurd ca și războiul, la Versailles și Trianon — se restabiea cu greu. În lume începea însă să se zămisească o viață nouă. Victoria ei, realizările dobîndite în anii ce au urmat, succesele obținute în ciuda erorilor au constituit lumina și, deopotrivă, speranța noastră.

Un alt eveniment despre care nu aș putea spune că a schimbat cursul vieții mele, dar l-a sedimentat precum un curent continuu sapă adînc albia unui rîu, a fost participarea la lupta antifascistă și la războiul din Spania.

Anii războiului din Spania m-au obligat nu să-mi revizuiesc convingerile marxiste, dar să le confrunt mai clar cu vechea mea credință creștină și cu anumite atitudini avute în timpul vieții mele militante în sinul Partidului Socialist Belgian. În acele clipe deosebit de însemnate pentru istoria Europei și a lumii m-am debarasat complet de vechile concepții, am devenit, cred, marxistă în adeveratul înțeles al cuvîntului. A fost un proces dureros, acesta, al separării de vechiul om — dar am avut curajul s-o fac; și mi-a permis în același timp să devin o ființă liberă și în același timp solidară cu toți frații mei proletari, să mă dăruiesc în întregime luptei antifasciste, luptei din Spania oamenilor de bună credință pentru pace, aceea a oamenilor lui Hitler, în timpul celui de-al doilea război mondial.

Și, întotdeauna, în toate acțiunile, marxism-leninismului a fost îndreptarul nostru, inteligența noastră, sensibilitatea noastră, forța noastră. El mi-a pătruns în viață, în conștiință, în gîndire. Nu i-am dedicat un templu, dar a contribuit enorm la certitudinea mea intelectuală. Și nu este vorba de o credință oarbă, șă se înțelegă bine. Nu de alta, dar consider că cea mai mare calitate a marxismului este de a cere de la fiecare din adepții săi să gîndească mereu la principii, în funcție de diversitatea de situații economice, politice, sociale, tehnico-științifice și culturale.

Erupția necerîntă de date științifice și tehnice noi în viața mondială, aspirația tuturor popoarelor la independență, lupta contra imperialismului, mișcarea tineretului în căutarea unei soluții pentru nedumeririle și nemulțumirile din occident, lupta oamenilor de bună credință pentru pace, aceea a oamenilor muncii pentru o lume comunistă, iată evenimentele care mi-au influențat viața și mi-au dat noi certitudini că anii vieții mele nu au fost zadarnici. Spun toate acestea tinerilor avînd speranța că, undeva, pe coordonatele proprii lor experiențe, se întîlnesc cu aceste câteva momente istorice, care mi-au creat destinul.

HORVAT EMIL: „Stimate Băieșule! Studînd aproape în întregime rubricile dumneavoastră din fiecare sîmbătă, am constatat că sînteți singurul om care cred și sper că mă puteți ajuta într-un caz pe care din nefericire nu-l pot rezolva. Mi-am dat seama că dumneavoastră sînteți omul care lămurii și ajutați în unele cazuri foarte serioase, serioase și mai puțin serioase de care dispunem noi tineretul din ziua de astăzi. Ca să nu lungesc prea mult vorba, am să vă scriu scurte dorințele mele arzătoare. În momentul în care am scris această scrisoare sînt mult și îmi satisfac cu multă dragoste și interes serviciul militar. Sînt căsătorit și am un băiețel pe care îl iubesc din tot sufletul meu. Mă numesc Horvat Emil, dar cum și de cine mi-a fost dat acest nume nu am putut afla. Eu am 25 de ani și în acești ani sau am reușit să cunosc sau să-mi exprim cuvîntul mult drag și iubit de întreaga suflare omenească a lumii „mamă” și „tată”. Sînt născut în anul 1945, dar unde m-am născut și cîrora cetățeni le aparțin nu știu. Cercetînd dosarul meu am constatat și am văzut în el o hîrtie dictandă în care scria mare și cîteș nefericite cuvinte: „Copil găsit”. Din 1945 și pînă în 1952 am fost crescut la creșă din Sinola. În anul 1952 am fost transferat la Casa de copii din comuna Porcești, unde am stat pînă în anul 1962, unde cu ajutorul Statului și al Partidului am învățat școala elementară și școala profesională. Am citit în ziare și reviste de unele cazuri cînd tineri la vîrsta de 20 de ani și-au găsit părinții și sper să fiu și eu unul din acei tineri care au în suflet simțimîntul și dorința de a afla și a-și găsi părinții. Cînd erau în școala profesională am corespondat

cu un ziar în această problemă, dar fără nici un rezultat. Poate că întrebați de ce am abandonat cazul meu și nu am mers mai departe cu el. Atunci îmi pierdusem nădejdea și speranța de a ajunge gîndul meu la împlinire. Acum, pentru că a apărut nu demult această rubrică „De la om la om” și aflînd că sînteți un om care că interesează și că dați toată bunăvoința și simțina de a-i scoate pe tineri din unele impasuri și neajunsuri, am spus în sine mea să mai fac o încercare și în această rubrică prea stimată de tineret. Totodată vă trimt și o fotografie și, dacă este cazul, să fie și publicată. Vă destăinui și cîteva semne pe care le am și care sînt nu-mi pot da seama cum și cînd le-am putut obține: la față, în partea dreaptă, am un semn (cicatrice) de arsură mică, de asemenea am și la minile amîndouă tot niște cicatrice tot mici ca mărime. Aceste semne nu le-am putut identifica cînd și cum le-am obținut. Cred că sînt mulți doritori de a dezvălui tainele unui organ (mă refer la organele de mîlție) și la unii experți care se ocupă de asemenea cercetări. Eu am o rugămîntă fără margini față de dumneavoastră să mă ajutați cu ce este posibil. Cred că vă dați seama și dumneavoastră cît de fericit aș fi eu după o durată de atîția ani să am și eu cum să spun „mamă” și „tată”. Cred că o să vă facă foarte curios această scrisoare că de ce la vîrsta asta a mea de 25 de ani mai am nevoie să spun cuvintele „mamă” și „tată”. Vă promit că după ce am să primesc răspuns la această scrisoare, am să vă spun de ce, dar cred că nu este cazul să vă mai spun, pentru că cred că și dumneavoastră așteptați să vă spună și tată și tot mamă și tată le spuneti”.

reper (și văd că ei destule) sînt suficiente pentru ca un tată sau o mamă să-și recunoască copilul abandonat. Vă promit, deci, să vă acord tot sprijinul meu — invitîndu-l pe toți cei care pot da relații utile să ne scrie la ziar — și asta nu numai din pricina că am și eu o mamă și un tată (ceea ce se poate întîmpla oricui), ci pentru că mi-ar face o mare bucurie să asist și să scriu despre revederea dumitale cu părinții dispăruți. Succes.

TOMA TRAIAN, comuna Miheș, județul Mureș: În copilărie v-ați pierdut parțial auzul și suferiți foarte mult din pricina acestei infirmități. Mă rugați să fac ceva pentru dumneavoastră, iar eu vă răspund că bunăvoința mea nu are, practic, margini. Dovadă că pe tînărul Gheorghe I. din Curtea de Argeș l-am adus la București pentru a fi tratat, la recomandarea unui cititor, de către doctorul Cioară de la Policlinica și spitalul I.T.B. Dar, vai, imi este jenă să vă povestesc prin cîte dificultăți și împrejurări penibile am trecut pentru a putea rezolva cît de cît acest caz. Căci în fata dorinței noastre de a face bine unui om necăjit nu am reușit ca niște bătrîne și flămînde fiare birocratică, indolență, rea credință și nepăsarea multor organizații sanitare, care au început să ne pretindă aprobări peste aprobări, din care să reiasă că avem asentimentul Serviciului sanitar al Capitalei, al serviciului de triaj sanitar, al directorului spitalului și așa mai departe, astfel că în cele din urmă aceste diabolice organisme au găsit ele o chichită ca să nu accepte internarea tînărului suferind în respecti-

Dragă prietene, În primul rînd să-ți mulțumesc pentru frumoasele cuvinte cu care ai răsplătit modesta mea muncă. Ai spus în acele fraze de început un adevăr cît se poate de exact. Într-adevăr, mă străduiesc în fiecare sîmbătă să rezolv sau să ajut cu ce pot „cazuri foarte serioase, serioase și mai puțin serioase”. Cazul dumneavoastră me se pare dintre cele serioase. Deși ai 25 de ani, trebuie, totuși, să știi cine ți-au fost părinții, o curiozitate și o îndatorire profund omenească te îndeamnă, să nu ai liniște pînă nu vei afla misterul. Evident, voi cere imediat sprijinul mîlției, dar asta mă tem că nu va fi de ajuns. Pentru ca sfîrșitul acțiunii noastre să fie fericit, va trebui ca părinții dumitale, vînzînd apurul făcut în rubrica noastră, să-și anunțe singuri dorința de a te vedea și reîntîlni. În ceea ce privește fotografia, publicarea ei mi se pare inutilă. Cicatricele pe care le dai ca

vul spital. Cu alte cuvinte, ei au vrut să ne demonstreze că noi, cei de la ziar, sîntem pur și simplu niște bieți romantici care vrem să facem bine oamenilor din filotimie (sau poate ca să ne sporim reclama) și că ei ne pot calma foarte bine cu cîteva regulamente. Cu alte cuvinte, tovarășul de la serviciul sanitar al Capitalei cu care am vorbit la telefon (ce păcat că i-am uitat numele) mi-a demonstrat că, practic, un om suferind din provincie nu poate fi tratat și eventual vindecat de un medic din București deoarece există o prevedere regulamentară care se opune și niște oameni care nu acceptă ca această prevedere să fie încălcată decît dacă se trece peste cadavrul lor.

Asa că vedeți și dumneavoastră cît de modeste sînt posibilitățile mele de a vă ajuta. Cred că ar trebui să-i scrieți medicului Cioară de la Policlinica I.T.B., iar dacă el acceptă să vă consulte și să vă trateze, eu vă încerc pentru a doua oară să obțin aprobările respective.

spune căci sînt curajos și în special îndrăzneț, imi place totdeauna să merg la ținta dorită, atît în muncă, cît și în discuțiile în problemele de serviciu sau cele de toate zilele cu prietenii și, mai ales, cu cele de genul „mîmîn, imi place să le spun de la început adevărul și sinceritatea. Vă pot spune căci am o plăcere față de tot genul de fete brune, blonde și roșcate, dar să fie sincere, muncă și am îndrăgii străfundul galeriilor moderne. La ora actuală am 26 de ani și aș avea cu puțin să zbor și pe Lună pentru unele experiențe fantastice. Altfel nu pot și să am cît mai mulți prieteni și cît care doresc să-mi scrie și să-mi trimită ilustrate. Aș fi bucuros dacă ne-am vedea amîndoi cînd o să am și eu timp liber mai mult. Am impresia că sîntămîn și că o să avem ce discuta”.

Dialog în Muzeul imaginar

de ION HOBANA  
Fotografiile: ION CUCU

INAUGURĂM ASTĂZI una dintre cele mai bogate secțiuni ale Muzeului Imaginar, cuprinzînd documentele, cel mai adesea de piatră, cu ajutorul cărora vom încerca să explorăm zonele de umbră ale istoriei și preistoriei poporului nostru. Ne vor călăuzi specialiștii acestei călătorii în timp, oamenii care transformă enigmaticele ipoteze și ipotezele în certitudini.

Primul popas: complexul arheologic de la Cetățeni, județul Argeș.

— Stimate tovarășe Dinu Roșeti, după cum am aflat chiar „la fața locului”, cercetați de multă vreme ceea ce am numit, într-un eln poate nu riguros, științific, enigmatice de la Cetățeni.

— Începutul l-am făcut în 1940, dar am fost nevoit să renunț după un an, din lipsă de sprijin. Am reluat săpăturile în 1958, ca delegat al Institutului de Arheologie al Academiei și cu fondurile Muzeului din Pitești.

— După cîte știu, descoperirile făcute se raportează la trei mari perioade din viața populației autohtone.

— Pe malul drept al Dimboviței au fost găsite morminte din epoca bronzului, datînd de prin 1800—1600 înainte de era noastră.

— Ceva deosebit?

— Un craniu cu urme de trepanație. O operație rituală. Sau, cine știe, o încercare de a vindeca un epileptic.

— Dacă nu mă înșel, asemenea craniu trepanat au fost aduse la lumină și în alte regiuni ale globului.

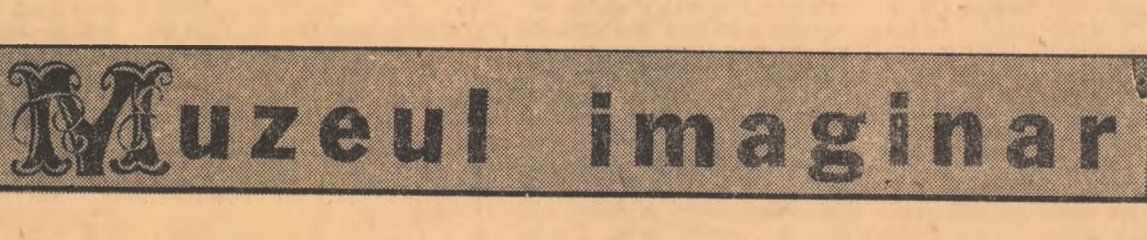
— Nu vă înșelați. În Egipt, de pildă...

— În Egiptul piramelilor și al irigațiilor lucrul pare, oricum, mai firesc. Dar pe malul Dimboviței, acum patru mii de ani... Imaginea noastră despre Dacia preistorică n-ar trebui oare să se modifice?

— Doar pe această bază...

— Așteți dreptate. Întrebarea e prematură. Să trecem la perioada următoare.

— A două epocă a fierului.



ENIGMELE de la CETĂȚENI (I)



— La origine, era reședința fortificată a unui voievod, deosebită necunoscut, dinainte de așa-zisa Descălcare. Un contemporan al lui Gelu, Seneslau, Litopol...

— Nu credeți că ar putea fi cel reprezentat pe stîncă de temelie a schitului? Silueta este atribuită de tradiție lui Mihai Viteazul? (FIG. 1 — vezi pag. 1).

— Starea actuală a gravurii la care vă referiți nu îngăduie o datare precisă.

— Atunci, să îndrăznesc mai mult: nu vi se pare că seamănă cu figurile de pe unele monede dace?

— De la distanță, orice călător seamănă cu alt călător. Mai ales cînd detaliile sînt șterse de vreme.

— Ce părere aveți despre cadrul original al gravurii?

— L-am regăsit în vale, pe o stîncă de pe malul stîng al Dimboviței. Acolo se distinge silueta unui om care ține o sabie, iar cu cealaltă mîna arată spre locul unde se spune că a fost găsit un tezaur.

— Dar și călărețul de la temelie schitului indică o direcție bine determinată! Iar dacă am prelungi mîna lui și săgeata săpată pe un masiv alăturat (FIG. 2), am impresia că am trasa o linie dreaptă imaginată.

— Nu știu dacă putem atribui un caracter intențional unei eventuale potriviri.

— Dar acestor trepte, care se sfîrșesc într-o fundătură? (FIG. 3).

— Intrucît sînt în mod incontestabil artificiale, n-ar fi exclus ca o prăbușire să fi astupat intrarea unei încăperi...

— Sau a unui tunel! Asta ar justifica presupunerea că, sub schit, se află o cavitate neștîuită. Părintele Doroftei Bărbieru mi-a făcut o demonstrație convingătoare, în acest sens: în așa-zitul Altar al Doamnei Clau, pozeaua de piatră sudă, într-adevăr, a gol.

— E posibil ca peștera, sau peșterile în care a fost amenajat ulterior schitul, să comunice cu alte cavități similare. De altfel, pe versantul sud-estic, abrupt, al masivului stîncos, se află o peșteră pe care am explorat-o, coborînd pînă la gura ei cam 30—40 de metri, cu o funie.

— O peșteră... amenajată?

— O bancă circulară de piatră, urme de tencuială și o descălcare care pare să răspundă în val.



Hotărîrea Consiliului de Miniștri cu privire la aplicarea noului sistem de salarizare și majorarea soldelor cadrelor din Ministerul Forțelor Armate ale Republicii Socialiste România, din trupele Ministerului Afacerilor Interne și ale Consiliului Securității Statului

Înfăptuind politica partidului de ridicare continuă a nivelului de trai al celor ce muncesc și prevederile Hotărîrii plenare a Comitetului Central al Partidului Comunist Român din octombrie 1967 cu privire la îmbunătățirea sistemului de salarizare și majorarea soldelor...

deci de grad și funcție. Totodată, cadrele militare care vor obține rezultate deosebite în activitatea de instruire, educare și asigurare materială a trupelor vor beneficia în continuare de recompense. Ofițerii, maistrii militari și subofițerii care lucrează în locuri cu condiții deosebit de muncă vor primi indemnizații...

(Agerpres)

Primirea de către președintele Consiliului de Miniștri, Ion Gheorghe Maurer, a ministrului Comerțului și Industriei al Finlandei

Președintele Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România, Ion Gheorghe Maurer, a primit vineri pe ministrul Comerțului și Industriei al Finlandei, Grels Teir, care face o vizită în țara noastră.

La întrevvedere, care s-a desfășurat într-o atmosferă cordială, a participat Cornel Bur-

Prin Decret al Consiliului de Stat, tovarășul Vasile Dumitrescu a fost numit în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Socialiste România în Republica Chile cu reședința la Santiago de Chile.

La invitația revistei „Lupta de clasă”, vineri a sosit în Capitală directorul revistei „Rinascita”, Luca Pavolini, membru al C.C. al Partidului Comunist Italian.

Președintele Senatului din Republica Chile, Tomas Pablo, cu soția, însoțit de Gheorghe Roșu, președintele Comisiei pentru agricultură și silvicultură a M.A.N., a vizitat vineri

AGENDA

Complexul industrial de la Brazi și cooperativa agricolă de producție Bucov.

După-amiaza, oaspeții au sosit la Brașov, unde au fost vizitate Biserica Neagră, Complexul muzeal din Scheii Brașovului și cartiere de locuințe din localitate.

Membru ai delegației de cinești care a participat la Zilele filmului din R. D. Ger-

mană, organizate de Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă cu prilejul celei de-a XX-a aniversări a proclamării Republicii Democratice Germane, s-au întâlnit vineri dimineața la sediul Asociației cineștilor cu ziaristi din Capitală.

Președintele Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, Pompiliu Macovei, a oferit vi-

neri la amiază, în saloanele restaurantului „Athenee Palace”, un cocktail cu prilejul turneului pe care îl întreprinde în țara noastră Ansamblul de cîntece și dansuri populare și naționale din Iran.

În Capitală au luat sfîrșit, vineri după-amiază, lucrările consfățuirii pe țară a șefilor comisiilor de sport și turism din cadrul consiliilor județene ale organizației pionierilor.

Inițiată de Consiliul Național al organizației pionierilor, consfățuirea a adoptat măsuri pentru buna desfășurare a manifestărilor din calendarul sportiv al elevilor pe anul școlar 1969-1970.

SPORT • SPORT • SPORT • SPORT • SPORT

BILETELE PENTRU MEXIC POT FI REȚINUTE MÎINE!

Cantonament, sîmbăta seara...

Sub titlul de mai sus ar trebui poate să calificăm un poem. Pentru că nu cunoșc, în viața de culise a unei competiții fotbalistice, moment mai încălcat de dramatism, de neliniște moacă, adică omenescă, funcțională lirică, decât ceasul acela din serile de sîmbăta, serile ajunului de bătaie, cînd coboară liniștea peste cantonament, cînd se atîng celele obligatorii și cînd pasul înfundat al antrenorului pierdut în penumbra coridoarelor atîmbează fabuloasă, dulci-chinuțoare desfășurări de gînd, rulate între vis și trezire în fiecare din chîmbele cu gladiatori rămași, fiecare, singur cu sine. Pentru un ceas, pentru mai multe poate, pînd vine somnul și, dincolo de el, liniștea de-aici e mincinoasă. Cîci în sufletul fiecăruia dintre băieții aceștia — pe care, necunoscutului, prea adesea și cu prea mare ușurință îi socotim rudimentari și insensibili — realitatea de-a doua zi a gazonului, presupusă în a mie de ipoteze care de care mai insolite, se etalează drăcește făcînd să aleneze bucuria cu spaima, deznădejdea cu apoteoza, risul nebuln cu lacrima vitriolată. „Așeară mă durea gîndul”, mi-a spus un fotbalist într-o duminică după un

meci important — și la „dureea” aceasta, hărăzită numai luptătorilor, mă gîndesc cînd scriu despre seara de diseară a tricolorilor noștri aflați în ajunul celei mai superbe bădăli a fotbalului românesc. „Aș vrea să viseze băieții noștri că mîine vor fi atît de puternici cît se vor și cîi îi dorim — și un pic mai mult. Aș vrea să se pătrundă de o decădă că, în definitiv, adversarii lusitani nu sînt niște magnifici conchistadori, ci tot niște băieți ai fotbalului, dar niște băieți pe care, datorită împrejurărilor — toate favorabile nouă — în seara aceasta trebuie să-i doară gîndul mult mai tare decît pe noi. Aș vrea să doarmă lin, siguri că mîine, noi, cei 80.000 pentru care ei înseamnă mîndrie și speranță sportivă, vom fi în jurul arenei, furtună circulară, gata să-i ajutăm, iar la sfîrșitul luptei să-i salutăm cu torje. „Cu torjele pe care, desigur, ei le vor visa în această sîmbăta de ajun al bătaiei, moment de adîncă și omenescă neliniște căreia, așa cum spunem, i s-ar cuveni calificarea de flacără a poemului. PETRE DRAGU



SPERANȚELE LOR — SPERANȚELE NOASTRE

RĂDUCANU: „Nu voi lua gol!” Este meciul vieții mele. Voi face totul ca să nu iau gol. Și nu voi lua. După Atena și Lausanne, se pare că nu sîntem chiar nimeni în fotbalul european. Dar dacă vom câștiga meciul de mîine, toți vom fi mari. Ce să mai vorbim, dacă ne mai încurajază și publicul merg pe bune...

acomodare. Acum însă ne-am pus la punct și tactic, nu numai suletește. Veți vedea mîine: cu Dobrin, cu întreaga echipă — spre victorie!

SĂTMĂREANU: „Meci greu, dar sperăm în victorie” Nu pot să nu fiu convins că vom câștiga. Trebuie să ieșim cu fața curată din această partidă dificilă. Și vom ieși: sîntem conștienți cu toții ce avem de făcut, ce răspunderi apasă pe umerii noștri, cît de mult trebuie să ne mobilizăm...

doisprezece” Partida grea, cu miză mare. Se știe, noi avem două șanse: un „nu!” și victoria. Adversarii doar una: victoria. Dar ei n-au... al 12-lea jucător: publicul. Noi știm ce avem de făcut. Aș dori în aceste clipe să mă refer la public. Dacă nu marcăm în primele minute, dacă începem jocul ceva mai slab, sau avem perioade mai grele, am dori să ne înțeleagă și să ne încurajeze tot timpul. În ce mă privește, nu uit că victoria se construiește... la mijlocul terenului.

HALMAGEANU: „Începem meciul cu aceleași gînduri care animă întreaga opinie publică” Gîndul nostru: gîndul întregii țări: să câștigăm. Trebuie să dăm iubitorilor din țara noastră satisfacția calificării. Acum ori niciodată.

DEMBROVSCHI: „Ofensiva merge bine” Ne pregătim de mult pentru acest meci. Personal, am cîteva sarcini tactice speciale — pentru „ofensiva” care merge bine, că și pentru apărare. Așteptăm cu nerăbdare fluierul arbitrilor. Ce să mai spun? Trebuie să câștigăm cele două puncte ca să ne rămîna numai emoțiile pentru meciul cu Grecia.

DAN: „E un meci ca toate celelalte” Ce atîta zarvă? E un meci ca toate celelalte. Nouă să ne fie frică? Să le fie frică adversarilor, pentru că ei joacă în deplasare și nu cu oricine, ci cu frunța seriei!

DOBRIN: „Să ne batem pentru orice minge” Sigur, e un meci foarte greu. Dar înainte de toate e o partidă care cere... răbdare. Răbdarea de a ne bate cu calm, mai ales atacul, pentru orice minge: răbdarea de a relua de la capăt fiecare acțiune contracarată; răbdarea de a aștepta și fructifica momentul cel mai potrivit de gol; răbdarea de a aștepta victoria. Care va veni. Cred în ea!

DELEANU: „Să jucăm calm, să organizăm bine jocul la mijlocul terenului” Dacă realizăm aceste două desiderate a) să jucăm foarte calm și să organizăm bine acțiunile la mijlocul terenului și b) 90 de minute cît durează meciul să muncim cu o hotărîre și voință de fier, să nu stăm nici o clipă să admirăm tehnica adversarilor — nu avem cum pierde acest meci decisiv.

DUMITRACHE: „Stăpîni pe situație” Să dăm pe teren așa cum vrem să ieșim: stăpîni pe situație. Terenul este al nostru, tribunele ale noastre, al nostru trebuie să fie și jocul — și cu atît mai mult victoria.

DINU: „Cu Dobrin, cu întreaga echipă” M-a mîhnit foarte mult cînd am citit, după meciul de verificare că eu și ceilalți dinamoviști din națională l-am fi evitat în mod intenționat pe Dobrin în joc. Nu este adevărat. Dacă au existat defecțiuni în jocul de-atunci ele s-au datorat lipsei de

LUCESCU: „Cîștigă echipa care are nervii mai tari” La meciul acesta e greu de dat un pronostic. La urma urmei, oricare din echipe poate câștiga. Dar acesta o va face echipa care are nervii mai tari și, deci, răbdare mai multă. Aș vrea și cred că această echipă va fi a noastră.

PROGRAM COMPEȚIȚIONAL

- FOTBAL: România — Portugalia, duminică pe stadionul „23 August”, ora 15.30. Azi, pe stadionul Giulești, un meci amical Rapid — Dinamo Băcău, de la ora 10. POKE: Probele individuale din cadrul campionatului național continuă la arena „Voința”, azi, de la ora 16 și mîine, de la ora 8. HANDBAL: Azi, la ora 16, pe terenul Giulești, meci feminin Rapid — Confecția, divizia A. RALIU AUTOMOBILISTIC: Azi și mîine, pe traseul București — Mamaia (cu trecerea prin Giurgiu și înapoierea prin Ostrov-Călarăși) se desfășoară primul raliu pentru începători. Startul se va da la ora 9 din fața Școlii de conducători auto, organizatoarea întrecerii, bulevardul Republicii nr. 108. DESCHIDEREA FESTIVA A ANULUI SPORTIV ȘCOLAR: Duminică, pe stadionul „Republicii”, începînd de la ora 9.30. Cu acest prilej se vor desfășura între-

- ceri de ciclism, demonstrații de judo, gimnastică acrobatică, probe de atletism și un meci de fotbal între selecționele școlare ale orașelor Ploiești și București. RUGBI: Cuplaj de divizia A pe stadionul Chenecș: ora 9.30. Dinamo București — Rulmentul Birlad; ora 11: Steaua — Agromonia Cluj. Pronosticul nostru pentru Concursul Pro Sport Nr. 41 (12 octombrie 1969): I. România — Portugalia 1 II. Florentina — Cagliari 1 III. Inter — Brescia 1 IV. Juventus — Torino 1 V. Lazio — Sampdoria 1 VI. Napoli — Roma X VII. Palermo — Milan 2 VIII. Verona — Bologna 1 IX. Atalanta — Livorno 1 X. Modena — Varese 1 XI. Monza — Foggia 2 XII. Reggina — Mantova X XIII. Ternana — Catania 1



Un pasaj secret? Nu, deschizătura e prea strîmtă. Mai curînd, un fel de portvoce naturală — am verificat lista! — care amplifică, poate, cuvintele rostite de slujitorii cultului identic în vale, unde am găsit o stelă solară, o masă de terță... Vă gîndiți la un fel de oracol? — E o sugestie interesantă. Mai ales că în cuprinsul sanctuanelor am găsit semnele carbonizate de măsălară, planta care produce o stare de amețea, sau chiar de delir. Procedeu uzitat și de căștile oracole grecești... De cînd datează peștera? Vreau să spun, de cînd a început să fie utilizată de oameni? Tencuiala indică o epocă mai recentă. Dar banca de piatră? Și... portvoce? — Nu putem respinge, aprioric, o preziență geto-dacă. Ar trebui întreprinse cercetări mai amănunțite. După părerea mea, ntreg ansamblul merită un studiu intensiv, care ar dezlega și alte enigme. Vă propun să ne mai ocolim astăzi doar asupra urmelor lîntre ele: urmele de pași înăpărate în stîncă (FIG. 4). De acord. Prin 1870, Butulescu, un pasionat arheolog amator, conștena legenda locală, potrivit căreia urmele mari îi aparțin lui Negru Vodă, iar celelalte soției sale, Ana, și fiului său, Dan. De fapt, astfel de semne,

(Urmare din pag. 1) este atît de săracă această investiție în oameni? Care sînt factorii care determină densitatea așii de slăbă a specialiștilor în acest județ? Pentru a răspunde acestor întrebări ar trebui să începem... tot cu o întrebare: oțeră sau nu Sălajul cîmp de afirmare specialiștilor? — Nu toți reușim să fim utili în mod desăvîrșit. Unii rămîn utili în mod potențial multă vreme. Sînt localnici, am venit aici după un ocol: repartizat la Oradea, într-o întreprindere pe cale de a se constitui cu artare peste cîțiva... ani, am fost numit apoi la Turda. Cît am stat acolo nu am făcut mai nimic. Simțeam nevoia să-mi dovedesc ce știu, ce-am învățat. Am cerut să vin la Zalău. În 10 luni de cînd lucrez aici am foarte multe satisfacții profesionale. Și tînașul inginer constructor Endre Cobiș, ne arată în planșe și desene obiectivele proiectate: un modern complex comercial, un bloc de garsoniere, un altul de locuințe confort I. Am descris la acest tînaș o minidrie firească, conștientă răspunderii cu care este investit (ține locul șefului D.S.A.P.C. Zalău), direct și concret participant la propășirea și afirmarea urbei sale. „Sentimentul că ești util, ba uneori că ești indispensabil, e un sentiment deosebit de tonic și te răspîștește dinainte pentru o sumă din eforturile pe care îi te asumi”. Discuția are loc în prezența a doi tînași arhitecți, primii în

istoria Sălajului, Remus Revesan, venit de 15 zile și Ana Rădulescu, de 7 zile. Ce-sîntem repartizați la Cluj, dar neputîndu-ne asigura locuință am fost detașați pentru 6 luni la Zalău. Aici am primit garsoniere. Sînt deja șefi de proiect pentru un liceu de 16 clase, un bloc de garsoniere, un dispensar uman. — Dacă rămîneați la Cluj la D.S.A.P.C., printre cei 30 de arhitecți de acolo, nu prindeați voi de viață sterilă, fără satisfacții majore — ne spunea ing. Flavius Măgureanu. Am fost repartizat aici 7. Din toți, sînt singurul care fac producție. Unii au rămas în birouri, alții au plecat. Inginerul Ștefan Lorincz era socotit unul din cei mai buni absolvenți. Unul din consiliul popular orășenesc funcția lui îi este de pîtere tovarășul PLO-RIAN BICA, directorul Grupului III de șantier. Cît îi lumea nu ies ingineri buni din cei care-și încep meseria direct la proiectări fără practica șantierului. Așa se și explică și unele proiecte cu soluții simple pe care le primim de la D.S.A.P.C. Cluj, care ne obligă la amînări de comenzi, la tergiversări pînă ce se rezolvă reglementările. —Satul se numea Mocirla (ulterior numele l-a fost schimbat în Valea Pomilor). Din spirit

de frondă, din dorința de a brava în fața colegilor (putea, după meci, să-și aleasă un oras) S. Josses a hotărît să se ducă profesor la Mocirla. Locul școlii e mic, condițiile sînt grele, pîinea o aduce de la Zalău. Și, totuși, de cînd este el acolo (singurul profesor calificat și director de școală), pe urma prima absentă în istoria satului trei absolvenți ai școlii de opt ani au reușit să intre la liceu. Marea lui dorință: să-i blema intereselor generale, a raportului dintre destînul său individual și destînul social. Evoluția acestor tineri nu e greu de prevăzut. Vor „zbura” din județ în județ, din instituție în instituție, se vor re-recalifica (asemeni studenților „eterni” de odinioară) și vor descooperi, precum firuș, că n-au prins nicieri rădăcini, că adevărata specializare și satisfacție o au cei ce și-au legat interesele proprii de cele colective, dărîndu-și energia și competența destînului întreprinderii și comunei în care s-au stabilit după absolvirea facultății. Statul a investit mulți bani pentru pregătirea acestor tineri. De aceea societatea așteaptă de la ei muncă, eforturi, putere de sacrificiu: așteaptă fapte, nu vorbe. Așadar, investiția materială nu este dublată de investiție umană. În anul 1968 au fost repartizați pentru: Cluj 512 absolvenți învătămînt superior, Maramureș 385 Sălaj 90 București 2 666 Harghita 129 Se pare că a acționat aici principiul repartiției după dorință și nu după necesități. Altfel cum să ne explicăm că în București și Cluj, unde densitatea specialiștilor este su-

COORDONATE GEOGRAFICE

pranumerică, sînt repartizați un număr atît de mare de absolvenți în vreme ce Sălajul și Harghita în plină dezvoltare economică și socială sînt lăsați „uitării”? Secretarul comitetului orășenesc P.C.R. din Șimleul Silvaniei, tovarășul Florian Vițeanu, ne spunea: „Repartițiile sînt făcute în funcție de cont și de locul de naștere al absolvenților. O profesora de latină născută pe aceste meleaguri a cerut să revină în județ la terminarea facultății. A fost repartizată în Bihor. În Vicol există post vacant de agronom, există și un absolvent local, dar a fost numit în Teleorman. Un medic veterinar ne-a solicitat orice loc din județul său natal. A fost trimis în Moldova. Eu nu înțeleg aceste anomalii. Poate mi le pot explica tovarășii care fac repartițiile.” Trebuie făcute eforturi conjugate, eforturi convergente: pe planul educației politice și cetățenești, intrucît școala facultății socialiste, pe întreg cuprinsul țării, la care este chemat să-și dea contribuția în primul rînd tineretul. Este o obligație morală de a da ceea ce ai primit, de a rambursa societății investițiile materiale și spirituale pe care statul a făcut și care generatizează generațiile de elevi și studenți.



# de peste hotare

## Intense demersuri diplomatice în jurul crizei Gibraltarului

Autoritățile spaniole au redus brusc numărul navelor care erau staționate în jurul Gibraltarului.

Observatorii politici apreciază că Spania intenționează, pentru moment, să renunțe la ideea unei blocade navale a „Știncii”.

Pe de altă parte s-a aflat că cea mai mare parte din cei 5.000 de muncitori spanioli, constrânși de Madrid să nu mai lucreze în Gibraltar, s-a oprit.

În jurul crizei Gibraltarului se desfășoară o intensă activitate diplomatică nu numai la Londra și Madrid, ci și la New York, în cadrul O.N.U. Atât reprezentanții Spaniei cât și ai Angliei au remis note secretariatului O.N.U., în care cele două țări revendică dreptul suveranității asupra Gibraltarului. Într-o notă remisă fost secretarului general al O.N.U., U. Thant, Marea Britanie respinge din nou pretențiile Spaniei asupra „Știncii”. După ce a asigurat că prezenta engleză în Gibraltar nu constituie nici un fel de pericol pentru Spania, nota guvernului britanic sugerează ideea ca diferendul anglo-spaniol să fie supus arbitralului Curții internaționale de justiție.

## din viața tineretului român

### PROLOG ȘCOLAR ÎN ITALIA

Noul an școlar din Italia nu a început sub auspicii din cele mai favorabile. Criza învățământului din această țară, care a constituit obiectul a numeroase studii și anchete întreprinse în ultimii ani, atât de comisiile guvernamentale cât și de organizații particulare, s-a agravat și mai mult. Aceasta o dovedesc numeroasele demonstrații de protest ale părinților, ce au avut loc în ultimul timp în diferite orașe italiene, la care s-a adăugat și o grevă de 48 de ore declarată de membrii corpului didactic.

Relevând această stare de lucruri, ziarul londonez „THE SUNDAY TELEGRAPH” subliniază că „majoritatea celor 8.500.000 de copii din Italia sînt pregătiți în condițiile unui sistem educativ care se învechește zi de zi. Autoritățile apreciază că lipsesc 150.000 săli de clasă. De ani de zile a devenit evident că sistemul educației publice într-o țară avansată din punct de vedere economic se menține la un nivel nesemnificativ, cu structuri învechite.

Părinții a numeroși elevi, ca și cadrele didactice, consideră că programul de construcții școlare este cu totul inadecvat. Din această cauză, în școlile din unele regiuni elevii învață în „trei schimburi”, ceea ce afectează serios atât pe profesorii supraîncărcați cât și pe copii. Drept urmare, o școală dintr-o

## Comitetele O. N. U. în plină activitate

NEW YORK 10. — Corespondenții Agerpres. C. Alexandroaie transmite: În cursul acestei săptămîni, cea de-a 24-a sesiune a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite a început să lucreze cu întrerug și potențial. Toate comitetele se află în plină activitate, abordînd în dezbateri punctele agendei sesiunii ce le-au fost repartizate de către comitetul general.

Între timp, în Adunarea Generală a O.N.U. au luat sfîrșit miercuri seara dezbaterile de politică generală.

În ce privește lucrările comitetelor, trebuie subliniat că unele au ajuns deja în etapa rezoluțiilor. Spre exemplu, comitetul pentru problemele sociale, umanitare și culturale, a adoptat în unanimitate un proiect de rezoluție prezentat de România, împreună cu alți co-autori. Acest document se referă la educarea tineretului în spiritul păcii, respectului reciproc și înțelegerii între popoare, promovării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. În continuarea lucrărilor sale, comitetul a luat în dezbateri proiectul de declarație privind progresul social și dezvoltarea economică. La acest proiect, delegația română, împreună cu cea a Mongoliei, a introdus un amendament în care se arată că dezvoltarea socială trebuie să aibă drept scop continuă creșterea a nivelului de viață material și spiritual al tuturor membrilor societății, pe baza unei echitabile

distribuției a bunurilor materiale și a avantajelor progresului economic, asigurîndu-se astfel creșterea treptată a celor mai bune condiții posibile pentru completarea afirmării și dezvoltării a personalității umane în concordanță cu interesele statelor națiuni din care face parte.

Principiul comitetului Adunării Generale, Comitetul politic numărul 1, pe agenda cărui se află cele mai importante puncte ale ordinii de zi a sesiunii privitoare la pacea și securitatea lumii, și-a început vineri dimineața lucrările cu abordarea unor chestiuni de ordin procedural și organizatoric. Săptămîna ce urmează, în fața acestui comitet va fi prezentat raportul Comitetului pentru dezarmarea și Genevei în care figurează, printre altele, și proiectul de acord sovieto-american privind venirea extinderii cursei înarmării în apele și pe fundul mărilor și oceanelor.

## ORIENTUL APROPIAT

### • La Tel Aviv se manifestă interes față de formula „Rhodos”

TEL AVIV — „Israelul manifestă interes față de orice propunere de negocieri cu statele arabe, după așa-numita formulă „Rhodos”, a declarat în cadrul unei conferințe de presă Abba Eban, ministrul de externe israelian. Declarația lui Abba Eban este un răspuns la declarația purtătorului de cuvînt egiptean care a anunțat, de asemenea, că guvernul R.A.U. s-a pronunțat în favoarea unor convorbiri indirecte.

### Încheierea lucrărilor reuniunii C. C. al Partidului Socialist Italian

Socialiștii italieni și-au manifestat dorința fermă de a „pune de acord activitatea partidului cu situația reală și cu frământările existente în țară” — a această a fost concluzia reuniunii Comitetului Central al P.S.I., care și-a încheiat lucrările la Roma. După dezbateri ample, raportul prezentat de secretarul general al partidului, Francesco de Martino, a fost aprobat cu o mare majoritate de voturi inclusiv cele ale aripelor de stînga. S-au abținut de la vot membrii curentului „autonomia socialistă”, al cărui lider este Pietro Nenni, fostul președinte al P.S.I. Aceștia se pronunță în favoarea unui guvern egiptean (cu participarea democrat-cristinilor, socialistilor unitari și republicanilor) ceea ce ar implica acceptarea condiției excluderii oricărei colaborări cu comunistii, înmăsu de P.S.U. Dimpotrivă, majoritatea socialistilor au în vedere și alte formule guvernamentale, care nu ar implica asemenea condiții. De Martino a definit în felul următor poziția majorității: „Există substanțiale diferențe politice și ideologice între P.S.I. și P.C.I., dar acest lucru nu exclude existența unor puncte de vedere comune asupra unor probleme specifice privind interesele oamenilor muncii. Poziția noastră este că majoritatea guvernamentală ar trebui să țină seama de anumite sugestii, care vin din partea opoziției de stînga.”

Partidul liberal democrat de guvernământ a hotărât să sprijine extinderea automată a Tratatului de securitate japoano-american „pentru o foarte lungă perioadă de timp”. Proiectul de rezoluție în acest sens a fost adoptat în cadrul unei sesiuni comune a Comisiei pentru cercetări în problemele de politică externă și a Comitetului special al P.L.D. pentru problemele Okinawei.

Hotărîrea partidului de guvernământ japonez a provocat proteste în rîndul partidelor de opoziție.

## Nou acord comercial româno-italian

La sediul Ministerului Afacerilor Externe al Italiei a fost parafat, la 9 octombrie, noul acord comercial, pe termen lung, între România și Italia.

La semnarea au fost prezenți ambasadorul Republicii Socialiste România la Roma, Iacob Ionacuș, și șeful agenției comerciale, Gheorghe Predescu.

Conform prevederilor noului acord, volumul schimburilor comerciale dintre cele două țări va crește substanțial. România va exporta în Italia mașini-unelte, textile, cherestea, produse chimice și produse agroalimentare etc. și va importa instalații industriale, produse siderurgice și chimice etc.

te israelo-arabe, prin intermediul lui Gunnar Jarling, urmînd procedura convorbirilor egipto-israeliene care au avut loc pe Insula Rhodos în 1949.

CAIRO — Organizația palestiniană „Al Fatah” respinge propunerile de tratative indirecte israelo-arabe, relatează agenția United Press International, citînd postul de radio al acestei organizații.

„Al Fatah” — se spune în emisiunea postul de radio — consideră lupta armată drept „singurul mijloc pentru eliberarea teritoriilor ocupate de Israel”.

## Memorandumul guvernului R. P. D. Coreene

PHENIAN — Guvernul R.P.D. Coreene a dat publicității un memorandum în legătură cu propunerea înaintată de unele țări socialiste și de o serie de țări din Asia și Africa de a se discuta la cea de-a 24-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U. problema retragerii trupelor americane și a celorlalte trupe străine care se află în Coreea de sud sub steagul O.N.U. și problema desființării așa zisei Comisii O.N.U. pentru unificarea și refacerea Coreei.

În memorandum sînt citate numeroase fapte care demonstrează că S.U.A. continuă pregătirea militară în Coreea de sud și provoacă împotriva R.P.D. Coreene. Din ianuarie 1969 au fost înregistrate 7.570 de cazuri de încălcări, de către partea americană, a acordului de armistițiu în Coreea. Statele Unite se subliniază în memorandum, trebuie să pună capăt neînfrînzat acestor acte provocatoare împotriva R.P.D. Coreei și să-și retragă necondiționat trupele din Coreea de sud.

După retragerea acestor trupe în R.P.D. Coreeană și Coreea de sud se poate încheia un tratat de pace și se pot lua măsuri în vederea reducerii și cuceririi a forțelor armate pînă la 100.000 de oameni sau mai puțin. Aceasta ar constitui o garanție pentru o pace trinită și reunificarea pașnică a Coreei.

Organizația Națiunilor Unite, se arată în continuare în memorandum, trebuie să renunțe la discutarea așa-numitei „Probleme coreene în cadrul celei de-a 24-a sesiuni a Adunării Generale. Totodată, la discutarea problemei Coreene, O.N.U. trebuie să invite reprezentanții R.P.D. Coreene — și să ia toate măsurile în vederea dizolvării „Comisiei O.N.U. pentru unificarea și refacerea Coreei”.

Dacă trupele americane, se subliniază în memorandum, vor

fi retrase din Coreea de sud și la putere vor veni forțe democratice progresiste, cu o constituție națională, guvernul R.P.D. Coreene este gata să discute cu ele, pe cale pașnică, problema reunificării țării. Guvernul R.P.D. Coreene își menține poziția potrivit căreia reunificarea țării trebuie să se facă pe calea creării unui guvern „central” unic și organizării, după retragerea tuturor trupelor străine, de alegeri generale în nord și în sud, pe baze democratice și fără nici un amestec străin.

Guvernul R.P.D. Coreene consideră că, dacă va fi necesar, este posibilă convocarea unei conferințe internaționale a statelor interesate în vederea soluționării pașnice a problemelor coreene.

## Maurice Schumann primit de conducători sovietici

Nikolai Podgornii, președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., l-a primit vineri la Kremlin pe Maurice Schumann, ministrul afacerilor externe al Franței, cu care a discutat probleme referitoare la măsurile în vederea dezvoltării colaborării dintre Uniunea Sovietică și Franța. Ministrul de externe francez a fost primit și de Alexei Kosighin, președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S.

În aceeași zi, au fost continue convorbirile dintre Maurice Schumann și Andrei Gromiko, ministrul afacerilor externe al U.R.S.S. În comunicatul dat publicității la Moscova se menționează că au fost abordate probleme importante de interes comun.

## Pe urmele corsarilor

Avînd la bord 2000 de oameni și o masivă încărcătură de aur și argint lefuit în raiduri pirațesci, vasele „Association”, „Eagle” și „Romney” din escadră britanică a amiralului Clowdisley Shovell s-au scufundat în împrejurări misterioase în preajma insulelor Scilly, foarte aproape de coasta Englezei. Era în zorii zilei de 22 septembrie 1707.

Exact 262 de ani mai tîrziu, la 22 septembrie 1969, au fost descoperite rămășițele lui „Eagle” — tunuri și monezi de aur și argint. Suprapunerea de date calendaristice a dat savoare întîmplării. În fapt, însă, evenimentul senzațional în goana după „comorile de lingă Scilly” s-a petrecut în urmă cu doi ani. În vara lui 1967, o echipă de 20 de scafandri ai marinei militare britanice a depistat la o adîncime de 30 de metri, în apele din apropiere de Scilly, urmele lui „Association” — cinci tunuri de bronz, pradă luată de „Association” de pe bordul vasului francez de linie „Duc de Beaufort”. Cîteva săptămîni mai tîrziu, trei căușători de comori particulari au găsit într-o grovă, sub apă, o mare cantitate de monezi din aur și argint. Aducing la suprafață 1204 monezi de argint și 52 de aur, cei trei „scafandri particulari” au pus în circulație cele mai fantastice evoluări: „pe o suprafață mare, fundul grotii e pur și simplu tapisit cu monezi de aur și argint”. Varianta aceasta s-a dovedit însă, mult mai aproape de basm decît de realitate. Cercetările ulterioare n-au recuperat, la locul indicat, decît încă circa 1000 de monezi de aur și argint.

Geoffrey Naish, curatorul lui „National Maritime Museum” din Londra, o autoritate în materie, a evaluat comorile existente pe cele trei vase scufundate lingă Scilly la cel puțin 10 milioane lire sterline. Aceasta explică de ce micile urme descoperite din naufragiul lui „Association” și „Eagle” nu fac de-

acvalică de agrement, au găsit în dreptul insulelor Sheiland o casetă cu 4.320 monezi olandeze de aur, cîteva bare de argint și un clopot de bronz. Toate acestea au fost identificate ca provenind din naufragiul vasului olandez „Die Liefde”, scufundat în noiembrie 1711 și care trebuie să fi avut la bord casete conținînd 500.000 de guldeni.

Urmele comorii de pe „Die Liefde” au declanșat un „boom” al căușătorilor de comori submarine care avea să ia proporții mereu mai mari. Noua descoperire legată de naufragiul lui „Eagle” are toate șansele să adauge noi membri la clubul londonez al scafandrilor pomiji pe urmele marilor naufragii.

Terenul preferat de acțiune rămîne imperiul acvatic din jurul insulelor britanice. Acolo, aproape că nu există vreun loc de unde să nu se fi scufundat un vas. Numai în 1867 s-au scufundat în adîncurile apelor în apropierea Jarmurilor Angliei 2513 vase. Și 1867 nu a fost un an deosebit în istoria naufragiilor din zona respectivă. Avenire care se presupune că zac îngropate pe fundul mării pe aceste melaguri sînt evaluate la sute de milioane de lire sterline.

Prima descoperire a fost făcută în 1946, cînd cînci scafandri sportivi, într-o expediție sub-

## PRIN TELEFON PENTRU

### „SCINTEIA TINERETULUI”

## Festivitățile de la Zagreb Semicentenarul mișcării revoluționare a tineretului iugoslav

Astăzi, Zagrebul a întîmpinat sărbătorește o dimineață strălucitoare: steagurile naționale și cele ale Uniunii Tineretului Comunist din Iugoslavia au fluturat împreună anunțînd o zi festivă — semicentenarul mișcării revoluționare a tineretului din R. S. F. Iugoslavia. Aici, în capitala Croației, exact acum 50 de ani, la 10 octombrie 1919, tinerii progresiști din întreaga țară au luat soarta mișcării tineretului de luptă clasei muncitoare și a Partidului Comunist din Iugoslavia.

În această dimineață, sute de tineri, printre care numeroși veterani ai mișcării revoluționare de tineret s-au îndreptat către sala „Moșa Piade”, o clădire modernă, din sticlă și beton, situată în inima noului cartier de blocuri din Zagreb. Toți participanții la seșinta solemnă a semicentenarului purtau la piept o garoafă roșie prinsă deasupra unei insignă albe care consemna cele două cifre festive.

La ora 10,00 la masa prezidențială au luat loc cei cincisecizeci conducători ai tineretului iugoslav din ultimii 25 de ani și, firește, cei din prezent. În sală se aflau 130 membri ai Conferinței Uniunii Tineretului Comunist din Iugoslavia, delegațiile organizațiilor republicane și regionale, delegații ai Uniunii Studenților iugoslavi, precum și oaspeții — 171 soli ai organizațiilor de tineret din întreaga lume. Tineretul din România a fost reprezentat de o delegație condusă de tovarășul Mircea Angelescu, secretar al C.C. al U.T.C.

Seșinta solemnă a fost deschisă de tovarășul Rato Duonić, reprezentant al Uniunii Comunistilor din Iugoslavia la marea sărbătoare a tineretului iugoslav; el a dat cuvîntul lui fratelui Koliandec, președintele Conferinței Uniunii Tineretului Comunist din Iugoslavia, care a susținut referatul general cu privire la jubileul. Referatul a subliniat momentele istorice ale luptei generațiilor de înaintași ai tineretului iugoslav pentru libertate socială și națională, pentru socialism, a făcut elogiul luptătorilor pentru eliberarea de sub jugul fascist, subliniind apoi aportul tineretului la lupta eroică de partizani din timpul războiului antihitlerist și contribuția adusă în ultimul sfert de veac, pentru construcția socialismului. Totodată, președintele Conferinței Uniunii Tineretului Comunist din Iugoslavia a subliniat că tineretul iugoslav s-a întîlnit la Zagreb nu numai pentru a sărbători acest jubileu, ci și pentru a lega trecutul istoric cu contemporaneitatea, pentru a vedea în lumina experiențelor istorice locul tineretului în societatea socialistă de astăzi. În continuare, referatul vorbește despre liniile directoare ale activității tineretului iugoslav în toate domeniile, evidențiază

atribuțiile și obligațiile de onoare ce-i revin.

Delegații la seșinta solemnă s-au întîlnit după-amiază, la mîngulul ținut în piața principală a orașului cu ocazia încheierii festivităților consacrate împlinirii a 50 de ani de la întîlnirea Partidului Comunist din Iugoslavia, Uniunii Tineretului Comunist din Iugoslavia și a sindicatelor revoluționare iugoslave.

Aici s-au adunat 300.000 de tineri — muncitori, elevi, studenți, mii de brigadieri care au participat la construcția ceilonală — pentru a asculta cuvîntarea președintelui Republicii, Iosip Broz Tito. În cuvînt de o deosebită căldură, președintele R. S. F. Iugoslavia a salutată tineretul iugoslav cu prilejul acestei mari sărbători. Toți participanții la seșinta solemnă a semicentenarului purtau la piept o garoafă roșie prinsă deasupra unei insignă albe care consemna cele două cifre festive.

Iosip Broz Tito a subliniat, de asemenea, atenția și mila permanentă cu care Uniunea Comunistilor din Iugoslavia se preocupă de problemele tineretului, de educația lui. În continuare, președintele R. S. F. Iugoslavia s-a referit la importante probleme ale situației internaționale.

Printre altele, vorbind despre întîlnirea pe care a avut-o la Porțile de Fier cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Tito a relevat că în cadrul convorbirilor purtate cu acest prilej a fost subliniată convingerea reciprocă că hidrocentralele și sistemele de navigație de la Porțile de Fier, operă comună a oamenilor de știință, inginerilor, tehnicienilor și muncitorilor iugoslavi și români, constituie o expresie trinită a prieteniei și colaborării politice și economice între cele două țări socialiste vecine și prietene.

Subliniind că Iugoslavia a acordat întotdeauna o mare importanță problemelor securității europene și dezvoltării colaborării multilaterale a statelor de pe acest continent, vorbitorul și-a exprimat părerea că este necesar să se treacă cit mai curînd la pregătiri concrete pentru convocarea conferinței în problemele securității europene.

La ora cînd transmis aceste rînduri, se desfășoară și alte manifestări prin care tinerii intrunși la Zagreb marchează semicentenarul mișcării revoluționare a tineretului din Iugoslavia.

VIVORICA TANĂSESCU  
Zagreb, 10 octombrie 1969

## Bariere „de culoare”

Anul școlar 1969—1970, urma să fie anul hotărîtor al integrării tuturor copiilor de culoare în învățământul american. Cu toate acestea, segregare rasială, declarată neconstituțională printr-o decizie a Curții Supreme a S.U.A. încă în urmă cu 15 ani, continuă să ridice mari probleme frecventării cursurilor școlare de către copiii negri. Potrivit ziarului LE MONDE, abia 20 la sută din elevii negri au reușit să pătrundă în școlile din sud, în care majoritatea celor înscriși sînt albi. Procentul cel mai scăzut al prezenței negrilor în învățămînt este înregistrat în 11 state ale vechii Confederații sudice.

Potrivit săptămînalului JEUNE AFRIQUE, există o altă categorie de cetățeni care au chiar mai mari dificultăți în problema școlară: alii decît negrii: aceștia sînt copiii celor 600.000 de indieni, „parcați” astăzi în rezervații sau în caciobele din imediații apropiere a marilor aglomerări urbane din Denver, Los Angeles, Minneapolis. Revista citată relatează

studii oficiale ridica la o treime numărul anal-faburilor în rîndul urmașilor „pieilor roșii”; cea mai mare parte a acestora n-au intrat niciodată într-o școală. Studii recente arată, de asemenea, că din cei circa 170.000 de copii înscriși la cursuri, mai puțin de 60 la sută vor avea condiții pentru a-și continua școala elementară pînă la vârsta de 13 ani. În rest, procentul celor ce vor ajunge în universități se află sub 10 la sută. La originea acestei situații sînt mai multe cauze, niciuna din ele nefiind foarte redusă, ei alți-cuînt doar 16 la sută din totalul cadrelor didactice care predau la școlile unde învață populația indiană.

Integrarea populației de culoare în școli este o cerință care nu suferă amînări. Ultimele ciocniri rasiale sînt un reflex al amînării soluțiilor problemelor pe care le ridică drepturile populației non-white și în special a integrării tineretului de culoare în învățămînt.

I. R.

### „CEA MAI MARE PRIORITATE”

• SUBCOMITETUL pentru problemele externe al Camerei Reprezentanților a cerut, într-un raport dat publicității la Washington, ca Statele Unite să acorde „cea mai mare prioritate” suspendării experimentării și dezvoltării rachetelor cu focosae multiple în cursul convorbirilor americano-sovietice privitoare la reducerea înarmărilor nucleare. Raportul subliniază că rachetele cu focosae multiple, prin însăși natura lor, fac să crească tentația în vederea unei prime lovituri” și de aceea constituie o amenințare la adresa echilibrului nuclear.

• ȘEFUL SERVICIULUI de ordine al Partidului Național Democrat de tendință neozaxistă, Klaus Kolley, a fost trimis în judecată sub acuzația de tentativă de omor. El a fost arestat

săptămîna trecută. La 16 septembrie, în timpul campaniei electorale din R.F. a Germaniei, Kolley a tras cu pistolul în participanții la o demonstrație de protest împotriva P.N.D., la Kassel, rîndind doi tineri. Acuzatul afirmă că nu a tras decît un foc de avertisment în aer.

• AMBASADORUL României în R. F. a Germaniei, Constantin Oancea, a oferit un cocktail în saloanele ambasadei cu prilejul participării țării noastre la Tîrgul internațional alimentar „Anuga” de la Köln. Au participat T. Burauen, primul general al orașului Köln, R. Krugmann, directorul societății de tîrguri și expoziții din Köln, funcționari superiori din Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Economiei, Ministerul Alimentației și agriculturii, reprezentanți ai firmelor importatoare de produse românești. Au participat, de

asemenea, șefi de misiuni și alți membri ai corpului diplomatic acreditați la Bonn, ziaristi, precum și Alexandru Marius, directorul standului românesc de la Tîrgul alimentar internațional de la Köln.

### SUSPENDAREA CONVORBIRILOR BILATERALE ÎN CIPRU

• RAUF DENKTAS, reprezentant al comunității cipriote turci la convorbirile cu ciprioții greci, a plecat la Londra. La Nicosia se apreciază că această vizită implică suspendarea convorbirilor bilaterale. Observatorii politici consideră că aceasta poate duce la o nouă criză politică în Cipru.

• GUVERNUL PERUVIAN a ordonat exproprierea tuturor posesiunilor consorțiului „Chicama”, aparținînd familiei Gildemeister, cel mai mare latifundiar din țară.

## O revalorizare a mărcii în scurt timp?

La Bonn se înmulțesc indiciile unei revalorizări a mărcii în scurt timp. O precizare oficială a fost făcută vineri, de purtătorul de cuvînt în problemele monetare al Ministerului economiei, Wilhelm Hankel, care a relevat că limita minimă a revalorizării va fi de 6,5 la sută. Marca a căpătat astfel paritatea de 3,74 față de dolar. Hankel a adăugat că Comisia monetară a Pieței comune a pus condiția expresă ca guvernul vest-german „să sprijine în continuare tendința spre un curs echilibrat al mărcii”, ceea ce la Bonn este interpretat în sensul că revenirea la vechea paritate trebuie exclusă. Guvernul vest-german este, de asemenea, obligat, în opinia comisiei, să pună în aplicare revalorizarea, o hotărîre asupra noii parități fixe a mărcii.

## „MAFIA ÎN KAKI”

După scandalosul afaceri „Beretelor verzi” în Vietnamul de sud, un nou scandal s-a produs în armata americană. El pune indirect în cauză pe fostul șef de stat major al forțelor armate terestre, generalul Johnson, și în mod direct pe fostul comandant al poliției militare, generalul Carl Turner, precum și patru subofițeri.

O subcomisie de anchetă a Senatului S.U.A. a stabilit că seful bandeii „soldaților afaceriști” este „sergentul major al armatei”, William Wooldridge cu un stagiu în armată de 25 de ani, decorat de către generalul Johnson, cu prestigioasa medalie „pentru servicii meritorii excepționale”.

Scandalul își are originea în afacerile pe care le-au început în 1967, sergentul Wooldridge și alți trei subofițeri „de elită”, cînd au golit de conținut niște mașini automate. De schimbat monezi, folosite de militarii americani în rezoluția Augsburg din Republica Federală a Germaniei, furînd astfel soldaților

celei de-a 24-a divizii de infanterie americană peste 350.000 de dolari anual. Potrivit declarațiilor făcute de senatorul Abraham Ribicoff, traficanții s-au transferat apoi în Vietnamul de sud, unde au început să „rezee” pe lingă popotele și cluburile primei divizii de infanterie, plasînd sumele straguse la băncile din Elveția și R.F.G. sub nume false.

Se spune că toate aceste afaceri au beneficiat de complicitatea unor ofițeri de grad superior din armata S.U.A. Generalul Turner este acuzat că ar fi procurat sute de arme de la poliția din Chicago și Kansas City. Elie au fost achiziționate pentru muzeul armatei și pentru a-i îmbogăți colecția”, ar fi declarat el șefului poliției din Chicago, semînd bule de descărcare pentru poliție. Aceleași arme au fost apoi vîzute în rafturile vînzătorilor de arme din S.U.A., care plătesc prețuri derizorii comandantului poliției militare americane.